

దేశీయ మహాసభ

ద్వితీయ దిన చర్య

(మా స్వకీయ విలేజును యొద్దనుండి)

ధీర్ఘ, డిసెంబరు 27:

స్వకీయమున నేటి సమావేశమునకు ప్రతినిధి పేక్షకుల హాజరు వచ్చిరి. ఈ సభను పరిమిత గంటలకు సభారంగ మంతయు క్రిక్కిరిసి పోయినది. అధ్యక్షులు సభారంగమునకు వచ్చునప్పటికి కొంత యావస్థయైనది. అవలంబించునట్లు, ఇతర కార్యక్రమములను వెంటరాగా, అధ్యక్షులు 11.45 గంటలకు సభారంగమునకు వచ్చిరి. బాల భటుల నేతలు వారిని స్వాగతముయొద్ద వాహ్యులించి పభావేదికవైకి గొనిపోయిరి. అధ్యక్షులు పేక్షకవై కూర్చుండునప్పటికి ప్రతినిధి పేక్షకులు వందేమాత్యమని కోలాహలముచేయుచు రెండు సంతోషమును తెలిపుచున్నది.

సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమగుటకు ముందు, పంజాబు నివాసులగు శ్రీమతి సుభాషిణి చౌదరాణి గారును, కొంతమంది బాలికలును చేసి, బంకించంద్ర ఛటర్జీ గారి వందేమాత్యమును పాడిరి. తరువాత చౌదరాణి గారు స్వయముగా కాంగ్రెసునకు గాను ప్రత్యేకము వ్రాయబడిన గీతములను కొన్నిటిని సాది సభ్యుల వినందవార్ధముగా మందిచ్చెడిరి.

నేటిసభలో నుత్సాహము అపరిమితముగ కనబడుచున్నది. కాంగ్రెసు సంస్థాపకులలో నొకరు గుర్రంద్రవాధుడైనట్లు గారు, ఇతరవృద్ధులు సభకు విచ్చేయునందులకు సభలో ననేకలకు నిచారముగా నుండినది. పూర్వపు సభాధ్యక్షులలో అవలంబించునట్లు తప్ప ఇతరులెవరును రావలెను. సభాధ్యక్షులలో ననేకలకు కడు గుడ్డులై ఎచ్చరికిని వచ్చుటకు శక్తి కంతులు కాకపోయిన విశిలినవారైనను ఈ సందర్భమున మునుపటి విచ్చేసి ననయుగపు భారతీయులకు ఆదర్శప్రాయులై యుండిన బాగుగ నుండినది కథల ననేకలు అభిప్రాయపడిరి.

శ్రీర్యాగములు

దైవ ప్రార్థనములైన తదంతరము అధ్యక్షులు ప్రపంచ యుద్ధమున జనులు సమకూరి నందులకు జార్జి సార్వభౌమునికి అభిరంధనములను పంపియింపునట్లు, స్వామి స్వయంవిద్యు రక్షణార్థమై హైందవ వైదికులు యుద్ధమున చేసిన సేవను గురించియు మొదటి రెండు శ్రీర్యాగములు నుపసాదించుచు హిందీ భాషలో చూటబడిరి.

భారతీయుల యాశయములు.

మొదటి రెండు శ్రీర్యాగములు సభ్యులచే నామోదింపబడిన తదంతరము, బొంబాయిలో సమావేశమైన అనంతర జేరి యున్నవారు ఆంగీకరించిన స్వరాజ్యము, భారతీయుల స్వత్వములు, హైందవోద్ధారక విమోక్షముల శ్రీర్యాగముల నామోదింపుట కొక యంతపాదము లేబడినది.

మానసియులను జి. ఎన్. కపర్డి గారు శ్రీర్యాగము నుపసాదించుచు, భారత జేతీయుల స్వత్వముల శ్రీర్యాగముమీద చాలసేపు మాటలాడిరి. రాజకీయ జీవితమునకు స్వత్వముల ప్రసాదించుటకు చేయవలె చట్టము అత్యవసరముని కపర్డి గారు నడిచిరి. మర కెన్ని రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ప్రసాదించబడినను, మన స్వాతంత్ర్య రక్షణార్థమై స్వత్వముల చట్టము ను చేయకపోయిన ను ఆ విషయనే మాత్రమును లాభ దాయకములు కాకాలపు స్వాతంత్ర్యసభాకము నెగురుచున్న ఈ కాలమునందు ప్రపంచమునకు మాన్యుటకు తగిన స్వాతంత్ర్యముల లేకపోయిన యెడల మా జీవితము సాధము కాకాలము. మన జీవితము సాధమునకు మా స్వాతంత్ర్య ప్రధానమైనది. వాక్ స్వాతంత్ర్యము ప్రపంచ జేతీయుల యెడల ఒకరి అభిప్రాయము లొకరికి తెలియకు కష్టతరము. అభిప్రాయప్రకటనము లేకపోయిన యెడల ప్రజలలో అన్యోన్యమైత్రి యుండుట అరుదు. మైత్రి లేకపోయిన సాంఘిక సాంప్రదాయము లాండుట దుర్లభము. సాంఘిక ప్రచారము లేకపోయిన యెడల చట్టములకు అవసరముండదు. చట్టములు లేకపోయిన యెడల ఒక జాతిని విరథాసాగా నెలకొల్పుటకు సాధనముండదు. ప్రజలు సభలకు చేరికొని అన్యోన్యసహచర్యమును వృద్ధిచేసి కొనకుట స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించబడవలయును. తరువాత మనకు ప్రతినిధిచార స్వాతంత్ర్య ముండవలయు ఈస్వాతంత్ర్యములను ప్రపంచమంతయు వాంఛించుచు

న్నది. తరువాత అరణ్యవృక్షముల బారినండి వంటలకు రక్షించుకొనుటకు రైతుకు ఆయుధ భారతా స్వాతంత్ర్యమిచ్చి తీరవలయును. భారతీయుల అత్యంతమును ఆయుధభారము నశింపజేసింది. ఆయుధభారమును రద్దుకావడక పోయిన యెడల మనకీయబడిన స్వాతంత్ర్యములు కొంచెమైనను లాభదాయకములు కాకాలపు. పిమ్మట ప్రవాస, ఇచ్చాఫ కారాగృహ శిక్షలను రద్దుచేయుట అత్యవసరము కపర్డి గారు గంభీరవాక్యమును నిచ్చిరి.

మానసియులగు వి. జె. పటేలు గారు శ్రీర్యాగమునందలి స్వరాజ్యభాగముమీద మాటలాడిరి. జేతీయమందుగల యెములు మున్నగునవి స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడక పోయినంత కాలనే సంప్రాప్తమైనది. స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడిన భారతీయుల కష్టములు నివారణ కాగలవని పటేలుగారు చెప్పిరి.

గులాము మోసాద్దీను గారు శ్రీర్యాగములోని అన్ని భాగముల నుపసాదించుచు ఉద్ఘాటనలో గంభీరవాక్యమును నిచ్చిరి. భారతీయులు స్వరాజ్యమునకు ఆసక్తులని చెప్పుటకు ఆంగ్లేయులందఱును మిత్రులు హిందూ ముసల్మానులకు మిత్రత్వములేదని నొక కారణముచెప్పుచుండుటకును ముందు మున్ను దీనికజవాబుచెప్పుట అవసరము. అప్పుడు, మాజీమన చక్రవర్తుల కాలపు పరిస్థితులను మనమిత్రు లొకసారి స్మరణకు తెచ్చుకొనినయెడల హిందూ ముసల్మానులలో ఎంత వికలభక్తి స్నేహముకలదో చూడగలరు. కావున మన మిత్రులు చెప్పు ఈసవరణను మనస్వరాజ్యాగ్రతను తీసివేయవలదు అని మోసాద్దీనుగారు నడిచిరి.

కండిత అంబికా ప్రసాద్ రాజపాటుగారు హిందీలో శ్రీర్యాగము నామోదింపుచు, జేతీయజేతీయులను బహువిధముగా వికరించి, భారతీయులు స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకు సర్వవిధముల అర్హులై యున్నారని నడిచిరి.

ఉదయసింగుగారు, భారతీయులు యున్నట్లై స్వాధికారములను నపసాదించుటకు సర్వవిధముల అర్హులై యున్నారని నడుపుచు శ్రీర్యాగము నామోదించి.

తరువాత శ్రీర్యాగము వోటుకు పెట్టబడి అందరిచే నంగీకరింప బడినది.

అటుతరువాత అధ్యక్షులు, సభవారు చేయవలసిన శ్రీర్యాగములలో ముఖ్యముగా రాజ్యాంగ సంస్కరణముల శ్రీర్యాగము నికను విషయ నిర్ణయక సభలో చర్చించ బడుటకు ఆరకాశము లేకపోయినదనియు, దానిని సభవారు నాకు ఆలోచించ వలసిన యావత్కృతకలదనియు, ముందువల నేటి సభను నిలుపుదలచేయు నిశ్చయించితిమని నడిచిరి.

అంతటితో నేటిసభ ముగిసినది. మరల సభ రేపు సమావేశము కాగలదు.

తృతీయ దిన సమావేశము

29 వ తేదీన మగలు 11-80 గంటలకు సభాసమావేశము మరల జరిగినది. 28 వ తేదీని వచ్చినంతమందియు 29 వ తేదీని గూడ వచ్చిరి. శ్రీర్యాగములను గూర్చిన యుత్సాహము 29 వ తేదీని చాల హెచ్చుగనుండెను. విషయనిర్ధారక సభలో శ్రీర్యాగములను నిర్ధారణచేయటయందు భిన్నాభిప్రాయములు కలుగుటచే కొంత ఆసంతృప్తికలిగినది. చాలసవరణలను గూర్చి వలులెగలవా రాతురతతో నాలోచింపసాగిరి. రాష్ట్రములకు సంపూర్ణస్వపరిపాలనమును వెంటనే యొసంగవలెను అను శ్రీర్యాగమును గూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినవి స్వయంవిద్యు శబ్దము పాలితజేతీయులకు మాత్రమే వర్తించునగాన “హామయాల” “స్వరాజ్యము” “స్వేచ్ఛ గవర్నమెంటు” అను పదములలో జేరినై “స్వేచ్ఛడిట్టి నేమను” అను పదమునకు బదులుగా నుపయోగింపవలెనని కొందరు ప్రతినిధులు వాదించిరి. సుధిసభలో లోకమాన్య తిలక్ గారిని కాంగ్రెసువారు ప్రతినిధిగా నియోజించవలె నని కొందరు కోరిరి. ఈరెండు శ్రీర్యాగములను గూర్చి గూడ భిన్నాభిప్రాయములు కలిగెను. అనుబంధమున నీదిగుట వివరింపబడిన శ్రీర్యాగములు గూడ చేర్చబడినవి. బొంబాయిలో జరిగిన ప్రత్యేక జేతీయసమావేశసభలో నామోదింపబడిన స్వపరిపాలనా శ్రీర్యాగము నీ సభవారు మరలబలపరుచుచున్నారు. ఆశ్రీర్యాగముపట్ల నిటీవల జేతీయుల అభిప్రాయము స్పష్టమగుటచే రాష్ట్రములకు సంపూర్ణస్వపరిపాలనమును వెంటనే యొసంగవలెను. రాజకీయ సంస్కరణ లాభమును ఇండియాలో నేభాగమునకు గూడ తొలగింపగూడదు. అపధికారులగు పాశ్చాత్యులగుల యజమానులగు తేయాకుతోటల యజమానులగు యండుటచే ప్రత్యేకముగ

మరల పాశ్చాత్యులకు ప్రాతినిధ్యస్వాతంత్ర్య మిచ్చు నక్కరలేదు. అట్టిచ్చియు రాష్ట్రమునందలి జనభాగ్యుల నాదింభ్యయొప్పునయంతయును ఆ మొత్తమునబట్టి తాగి స్వరంగిని వారు బడయదగిన ప్రాతినిధ్యమును మాత్రమే యిచ్చవలెను అను సవరణలను బొంబాయిలో నామోదింపబడిన స్వపరిపాలన శ్రీర్యాగము నందీసభవారు చేయుచున్నారు.

పంజాబు రాష్ట్రము సంస్కరణములకు చాల స్వల్పముగ నుపసాదించుటకు కొందరు యత్నించుచున్నారు. ఆ రాష్ట్రము రాజకీయ వైదిక చారిత్రకముల శిశ్యాలు ముఖ్యమైనదిగా నున్నది. భవమున విద్యను ప్రత్యేక పురోగతిని లిగి యుద్ధవిషయమున సత్కృతి కలుగు సహాయము. రాష్ట్రముచేసిన యంతటచే వంగ, చెన్నపురి, బొంబాయి, పంజాబు రాష్ట్రములతో సమానముగ సంస్కరణములూ రాష్ట్రము నగూడ జరుపబడవలెనని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

బాలికలమున ప్రపంచమున కాంతి కిరణమగుటకు పురోగతికరములగు స్త్రీ జేతీయులకు స్వయంవిద్యు స్వాతంత్ర్యము వర్తించవలెనని డాక్టరు విల్సను, లాయరు జార్జి గారు మున్నగు ప్రముఖులు పలువురు ప్రవృత్తినిచ్చిరి. గాన రంగభవారును బిట్టిమ సాగ్గ మెంటువారును గూడ ఇండియా జేతీయుల పురోగతిగల జేతీయులలో మొకటి యనియు స్వయంవిద్యు స్వాతంత్ర్యమును బడయ స్వయమియు నిర్ధారణ చేయవలెను. ఆ స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించి దాని నీజేతీయునకు వర్తించజేయుటకు ప్రభు గూరవగా చర్చాస్వాతంత్ర్య నిరోధమును తొలగించవలెను. అందులకు రాజకీయ విషయములను స్వేచ్ఛగా వ్యతిరేకమును అంతరంగ బహిరంగ పథలలోను చర్చించి ప్రజలు తమ భావములను భారతీయుల తెలుపుటకు అభ్యంతరముగ నన్న కాసముల నన్నిటిని రద్దుపరచవలెను అంగీకృతస్వాతంత్ర్యములందు సరియగు విచారణ ఆరంభమంద బిట్టిమ సామ్రాజ్యపాలనను నిష్కర్షించుటకును, ఆపుబకును, పట్టుకొనుటకును, బహిష్కరించుటకును, కారాగృహమున నుంచుటకును, అధికార మొసంగు కాసముల నన్నిటిని రద్దు చేయవలెను. రాజద్రోహ కాసము ఆంగ్ల జేతీయులందు రితిచే ఇండియా జేతీయులను గూడ నుండునట్లే గాను కోయవలెను. ఇండియాకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము నొసంగుచు సాగ్గ మెంటువారు చట్టమును చేయవలెను. అట్లు సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మేర్పడినపుడు ఉన్నతాధికారము సర్వ భారతజన ప్రతినిధి సభయగు ఇండియా సామ్రాజ్యకాససభకే యుండవలసని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

బిట్టిమ సామ్రాజ్యాంగకృత జేతీయ విషయములకు విశేషవిషయములను చర్చించునపుడు వివిధజేతీ సమ్మేళనమునను ఇండియా జేతీయునకు స్వపరిపాలనముగల అధినిజేతీయులతో సమాన గౌరవస్థానము నొసగవలెనని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు. ఇండియా నినిలసర్వము యుద్ధోగములకు నిశుమింపబడు వారిలో సగముమంది భారతీయులుగనే యుండవలెను.

కాలకు సంఘమువారి మాచనలు భారతీయుల ప్రధాన స్వాతంత్ర్యములకే భంగము కలిగించునదిగను ప్రభాభిప్రాయభిన్నాధిక నిరోధకములుగను రాజకీయ సంస్కరణముల ఆచరణమున కభ్యంతర కరములుగను నున్నవి గాన వాని నంగీకరింప గూడదని యీసభవారు ముదింపుచున్నారు.

జేతీయక కాసనము, 3-18-18 బంగాళా శిశ్యులేమను కాసనము, 1819 బొంబాయి, 1827 చెన్నపురి శిశ్యులేమను కాసనములు, పత్రికాకాసనము, రాజద్రోహసభా కాసనము, “క్రిమినలు లా ఆమోగు మెంటుఅట్ట,” మున్నగు పురోగతి నిరోధక కాసనముల నన్నిటిని వెంటనే రద్దుచేయవలెను. ఆకాసనములు ప్రజల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరములుగా నున్నవి.

క్రొత్త సంస్కరణము లందు జేతీయసాంఘము సరిగ జరుగుటకును విజయనాచకముగను ఇదివరకు వైది వివరింపబడిన కాసనముల క్రింద నిరోధములు బహిష్కర్తులు నిర్బంధములు బందీకృతులనుగూ వారి నందరిని వదలివేయవలెను.

సంస్కరణ మాత్రములందు పురుషులకు నిరూపించబడిన అర్హతలగుల స్త్రీలకుగూడ పురుషుల కొసంగబడిన హక్కుల నన్నిటిని యొసంగవలెను.

సుధిసభలో భారతీయ ప్రతినిధికి స్థానమునంగి నందు ల కీసభవారు సంతసించుచున్నారు గాని అట్టిప్రతినిధి దొరక నమువారివలన నియమించబడిన వాడుగా నుండుట సరిగాదనియు ఇప్పుడు నియోజితునే ప్రతినిధిగా పరిగణించవలె ననియు నీ సభవారు కోరుచున్నారు.

(9-వ పేజీ చూడుము)

33-వ అఖిలభారత దేశీయ మహాసభ

ధిల్లీ లో న మా వేశ మ గు ట

అధ్యక్షుని హిందీ ఉపన్యాసము - మరొకొన్ని వివరములు

[మా స్వకీయవిలేఖకుని యొద్దనుండి]

33-వ దేశీయ మహాసభ 26-వ తేదీనాటి మధ్యాహ్నము 1 గంటకు సమావేశమై సందర్శించి, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల కోసన్యాసానంతరము బెసంటిన్సు గారు అధ్యక్షుల సెన్సుకోనుమ ఉపన్యాసించుటయు తక్కిన వారు బలపరచుటయు మొదలగు విషయములను ఇదివరకు ప్రచురించి యుంటిమి. అధ్యక్షులు మొదట హిందీ భాషలో మహాసభించినయొక్క తెలిపి యుంటిమి. ఆంగ్లముపన్యాసమునందలి మరొకొన్ని వివరములను క్రింద ప్రచురించుచున్నాము:

సోదర సోదరీమణులారా!
మననాదవ మొంత బలమైనదియు మనము విశేషముగా భాగ్యతాములే సంస్కరణములను బొందు టావశ్యకమనియు నేను చాలవరకు చెప్పియుంటిని. బ్రిటిషు రాజకీయజ్ఞులు మనయెడల నున్నానామన గలిగియుండుటను మనము కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ దిలకింప గలమునకు వచ్చుచున్నాము. మరయు బ్రిటిషుదేశమునందలి ఆన్నికత్తుల నాయకులు నుభారతదేశమున చాలవరకు భాగ్యశాయితీ పరిపాలనమును ప్రజాపెట్టలయు నని తెలుసుచుండ

ఇండో బ్రిటిషు అసోసియేషను
పేరిట నొక "లిమిటెడ్ లియాలిటీ కంపెనీ" బయలుపడి హిందూదేశ సంస్కరణముల నాపీవేయవలయునని ప్రయత్నించుట చాల విచారకరము. లండను నగరమునందీ సంఘములు పనిచేయుచుండ నిట ప్రాప్తవృద్ధిని, సంపదితభావమును గల కొందఱు యూరోపియనులును, ఆంగ్లో హైందవులును గలసి హిందూదేశమున చాల ఇండో శనము చేయుచున్నారు. హిందూదేశ ప్రజలకు రాజభిమానము లేదనుచు వారు రాజకీయమిటీ నివేదనమును జూపుచు గౌరవము కొందంతలచేసి బ్రిటిషురాజకీయజ్ఞులను మనస్సులను చెడుపుచున్నారు. ఇది చాలాచూరము. భారతీయుల రాజభక్తిచేయివిధముల తెల్లవగుచు నుండు ఈసమయమున హైందవాభివృద్ధికి భంగకరమగు ఎంతటి క్రూరుభావికాదల ప్రేరణలగు.

రాజకీయమిటీ నివేదనము
మనరాజభక్తిని మరంత ప్రశంసలముజేసినది. కమిటీవారు తమనివేదనాంతరమున నిట్లుచెప్పిరి: బొంబాయి నగరమునందలి నిష్ఠవోద్యమ సంబంధములగు కుట్రలనుబట్టి మేముభరింపించితిమి. అవి కేవలము బ్రాహ్మణ పరికల్పితములు. అందు ముఖ్యముగ చిట్కారములు, ముఖ్యద్రోహములు, పంగదేశమున కుట్రదారులు యువకులు విద్యార్థులుగ మధ్యతరగతులవారు. వారి కుట్రచాల వ్యాప్తమైనది; గంభీరమైనది; అందువలన పంగరాష్ట్రమునందనేకపాత్యులను దోపిల్లలను జరిగినవి. బీహారు, ఒరిస్సా, సంయుక్తరాష్ట్రములు, మధ్యరాష్ట్రములు, మదరాసులందలి చేరులను కన్నీనది గాని చాల అరుదుగమాత్రము మాత్యజను ఆకాలియు. జరుగుచున్నవైన పంకాబులో మాత్రము అప్పుడే అమెరికానుండి వచ్చినవారి ప్రార్థనలను ననేక దారుణములు జరిగినవి. 1915-వ సంవత్సరమునందలి గాడరు కుట్రలందులన గలిగినవేయని యెలుగనగును. బర్మానుండును గాడరు ఉద్యమము చాల తీవ్రముగ నుండెనుగాని వెంటనే అణివేయబడినది. చివరకు కొలదిమంది మహాత్మునియును కుట్రను ప్రారంభించిరి. బ్రిటిషు పరిపాలనమును తుదముట్టింపవలయుననియే వీరి యుద్దేశము. మొత్తముమీద నికట్రలన్నియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును తొలగించుటకే యుద్దేశింపబడినవి. కొన్నిచోట్ల నవి ప్రత్యేకములుగను కొన్నిచోట్ల సంతకర్మసంఘములు గలవిగను, మరొకొన్ని జర్మను ప్రార్థనలముగా నున్నవి.

ఇంక నిష్ఠాను మాటలన్నియు సత్యమైనవే యనుకొందము. అయినను చివర కాసంఘమునాచేసి చెప్పిరో దిలకింపుము. "ఈ యుద్ధమనులన్నియు రాజభక్తి పరాయణులగు భారతీయులసహాయమున తొలగింపబడినవి." మనలొక్కొక్క దుష్టవాక్యములను జెప్పవారల నోరునూయుట కీమాట యొక్కటియే జాలను. మరయు మాంటెగు రాజప్రతినిధి గారలు తమ సంస్కర

రణప్రజాభివృద్ధిచెప్పినవాక్యములను వారినూరార్చుగలవు. హిందూదేశమందలి వివిధతరగతులెట్టి గుణావగుణములు గలిగియున్నను భారతీయులందఱును మిత్రమండలివారు పోరాడిన సూత్రముల నతి న్యాయబుద్ధితో బలపరచియుండిరి. దొరతనమువారి తప్పిదములను గూర్చి వారెన్నివిధముల నెన్నిమాటలను చెప్పినను బ్రిటిషు సింహాసనమునందే మాత్ర సత్యంతభక్తిగలిగియున్నారు. ఎచ్చటెచ్చటనో కొలదిమంది ఆల్లరిచేయుటలన జేతమంతటి రాజభక్తియు మరొకద్యవత్తరమగుచున్నది. రాజకీయమిటీవారు చెప్పినటుల మతమునుగూర్చియు, దేశముగూర్చియు దురభిమానము గల యువకుల తనతనకట్టి యువకే కార్యముల సుసరించిన నేను చాల విచారించుచున్నాను. అటులనే యేమాత్ర మాలోచనవరుడైన భారతీయుడును విచారించ గలడు. దొరతనమువారి యెడదుర్భావము గలిగి వారిట్టి క్రూరకార్యములను గడంగియుండిన నేనంతయు చింతిల్లుచున్నాను. వారిట్టి దుర్భావమునో నెవ్వరిని జంపయెత్తించినను నేను చాల విచారించుచున్నాను. కాని ఏదియో దురభిప్రాయమర్పింపగలయిరకొలదిమంది యువకుల దుష్కార్యములను గూర్చి ఆత్మంత ప్రజలు అచితిత రాజభక్తిగల 32 కోట్ల భారతీయులు శిక్షింప బడవలెదరుగాక!

కట్టలకొట్టువారు, నీరును తెచ్చువారు.
ఉపన్యాసాంతమున నధ్యక్షులు భారతీయుల వివిధకష్ట నిష్ఠానులను గూర్చి చెప్పి ఇట్లు: బ్రిటిషువారి దేశమును పరిపాలింప బూనినపుడు భారతీయులు స్వంత వ్యవహారములను బాగుగ నిర్వహించుకొన గలము కత్తి నొందువరకుని యుద్దేశింపబడినది. పరిపాలనమున భారతీయులకు కలయునన్ని అరకాశములు నిచ్చుటకు నుద్దేశింపబడినది. అయినను భారతీయులకట్టి అరకాశముల నిచ్చుటకునూగ వారనేకమంది యూరోపియనుల తవ్వకములనిచ్చి నిచ్చటికి రప్పించి పోసి నైనిక కాఖిలానట్లు తెచ్చి పెట్టిన నేమో యనుకొందమన్నను సివిలుసర్వీసునందు నట్లేయున్నది. భారతీయుల కట్టి యుద్ధాగ్రముల నిచ్చుటకు నెట్టి యాటంకము నుండరాదననుబంధకముండుట న్యాయము. అటులగాక ఆంగ్లోయూరోపియనులను తీసికొనినయ్యటకు సాధ్యముకావపుడు భారతీయులకు నెట్టి యుద్ధాగ్రము లీయవలెనని యున్నది. మరయు నధ్యక్షులు చెప్పిన సంవత్సరము లాదిగా దేశీయ మహాసభ అనేక స్వత్యములను గోరుచుండుటయు, అవియెల్ల తృప్తికరంపగుటయు 1911-వ సంవత్సరము నందు ధిల్లీ పట్టాభిషేకమహోత్సవ సమయమున భారతీయులకు నైకాగ్రాగ్రముల నీయవలెనని హర్షించి ప్రభువుగారు సిఫారుసుచేసి చెప్పిన మాటలు పెడదెలిసి పెట్టబడుటయు, మొదలగు సంగతులను చెప్పిరి. ఇప్పుడైన నైన్యమున పదియు యోగములే భారతీయుల కొసగబడినవి. వాటిలో నైన అయిదు మాత్రమే ఇప్పుటికి పూర్తిచేయబడినవి పిచ్చుట పరిపాలనను గూర్చికొంత చెప్పిన వెనుక

విద్యాదారిద్ర్య ప్రజారోగ్యము
లను గూర్చియు పరిశ్రమలను గూర్చియు నతడు వివరించెను. ఈ కష్టస్థితులును, లోపములను అన్నిటి నేలవేర్చొనవలయునని యందులేమో! ప్రస్తుతపు నిరంకుశ పరిపాలనా విధానము విశేషముగ నప్రయోజనకరమని తెలియుజేయుట తమ యుద్దేశమని వారు చెప్పిరి. పరిపాలకులు చాలమేళ్ళకొనరించిరి. తాము సంగతిని హృదయపూర్వకముగ నంగీకరించుచున్నారు. కాని పాలకులు న్యాయముగ చేయగలిగినంత అభివృద్ధిని చేసి ప్రజల తేమమును బాగుగ నభివృద్ధి నొందింపలేదు. ఆరేడి సందర్భమున మేమోగారి వాక్యములనుదహరించిరి. కొన్నివిషయములలో అభివృద్ధి బాగుగ గన్పించుచున్నది. కాని ఇంక ననేక విషయములందు నితరకుట్రలనే యున్నవి. ఈ సందర్భమున తాము సివిలుసర్వీసును గూర్చి కొంత చెప్పవలసియున్నారని, నీహారందలి సివిలు సర్వీసు సంఘకార్యదర్శి తామధికారుల కొక వి

జ్ఞాపన మంపి కొనవలయునని ప్రకటించుట తమ కాళ్ళవృత్తమును తోవకేయుటయే గాక చాలని మనమునుగాడ గలిగించినదనుచు నతడిట్లు చెప్పెను: ఈ కాఖిలుందలి ప్రతివాయును తమ అభిప్రాయములను స్వతంత్రముగ తెలుపుటకు పూర్ణాధికారము గలిగి యున్నారు. కాని సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగియులందఱును గలసి సంస్కరణ ప్రజాభివృద్ధి గూర్చి వ్యతిరేకముగ నుండవలె అభిప్రాయమును తెలుపుటకు ప్రయత్నించుట మంచిదియో యను సంగతిని వారే యాలోచింతురుగాక! ఇట్టి యభిప్రాయమును తెలియజేయుటకు ప్రతిరాష్ట్రమందును ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని అందున్నది. ఇది న్యాయమైనదియేనా యని సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగియు తెల్లరాలోచించెదరుగాక! వారి దేశమున నేరకావృత్తి నవలంబింపవచ్చిరి. అనేకులు బాగుగ నేరజేసిరి. అందులకు మా కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాము. కాని రాజకీయసంస్కరణములకు వ్యతిరేకముగ వారందఱును గలసి అభిప్రాయమును వెలుప బ్రయత్నించిరి హిందూదేశమునకు చాల నష్టము గలుగగలదు. సంస్కరణములు విజయవంతము లగుటకు భారతీయులు వారి సహాయము నపేక్షించుచున్నారు ఇందును గూర్చి హర్షించి ప్రభువుగారు జేసినయువదేశమును వారు ముదవకుండురు గాక! ఈ సంస్కరణములను సాగనియవలెనుటకు ఇంగ్లండుదేశమున చాల అందోళనయు గలుగుచున్నది. సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగియులుగాడ నందుకు తోడ్పడు నెడల హిందూదేశమునకు చాలనష్టము గలుగగలదు. హిందూదేశాభివృద్ధి కింతగ నాటుపడిన సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగియులు ఇప్పుడెందులకు వ్యతిరేకముగ బోవవలెదురుగాక!

అరాజక కారణ మేది?
రాజకీయమిటీ నివేదనమును గూర్చి బయటకు నతడిట్లనియెను: తామిదివరకు కొంతమందిభారతీయు యువకులు తెలివి తక్కువక చేసిన కార్యములను విచారమున తెలిపియుండిరి. నిజముగ నవి విచారకర కర్మములే యగును. కాని ఇట్టి కార్యముల జేయగడంకుట మహోన్నతము లేదుని యనిన 1897-వ సంవత్సరము మొదలు 1915-వ సంవత్సరము వరకును జరిగిన యంతయులను ఆంగ్లేయులు పరిశోధించుచు గాక! అధికారు లొకవంకనుండి విచారకరములకు పనిచేయుచుండియు భారతీయులు గోరు న్యాయమైన హక్కులను మాత్రము వారు సంస్కరింప నేరకుండిరి. అన్ని ఆసంతృప్తికరములగు అంశములను విశేషము చేసి ఈ కారణములవలన నుద్దేశింపవలెన యువకులు అరాజక కార్యముల సుసరించినను తుంటివృత్తి యనవలెనని వారు తెలిపిరి. ఈసంగతిని బాగుగ జ్ఞాపక ముంచుకొనునెడల చాలెటు కమిషనువారు రంతగా విచారింపిన విచారకర కరణములు నిరవధిత ప్రవృత్తిమున జే కలిగినవనియు, పరిపాలన పరింతవిరళముగ నుండి సంకీర్షకరముగ నుండిన నట్టి అకార్యములు జరిగియుండవలెయు చెప్పిరి.

ఇంకను సంగతులను వివరించుచు నధ్యక్షులిట్లు: మన కోరికలు న్యాయమైనవేనుమ్యు మన శక్తిగర్భ రుతింపవలెననననుచున్నది గావున మనము.

బలవత్తర సంక్షేప వర్గము
నొకదానిని ఆంగ్లభూమి కంపుట ఆంశ్యకముని శిశ్యులు తెల్పిరి. అట్టివర్గమును సాధ్యమైనంత స్వరలో చేసి సుభవాను తోరెదరుగాక యని అధ్యక్షులు నుడివరి. ఈ సంక్షేప వర్గమువారి సాయధ్యము సభ్యులనుండియే వచ్చును గావున సభ్యులు స్వయం విర్ణయమునా తీర్చి యును వారిని బాగుగ వివరింప గోరిరి. తాము సామగ్రిజ్యపాతలందఱితో సమాన్యులమని సభ్యులు నిశ్చయించుకొనవలయును. అంతకుపైను తక్కువవారినిగ తక్కువగాను చూచినపుడు సభ్యులు తమ తీరకాశమును తెలియకరంప నీకేయింపవలయును. బ్రిటిషు ప్రజలు బ్రిటిషు దీవులం, చెట్లు అభివృద్ధి నొందుచున్నాకొ అట్లే హైందవులును హిందూదేశమున సభ వృద్ధి సుందవలయు ననిన తాము యానచ్చి పూర్వముగ గోర నిశ్చయింపవలయును. ఈ మాత్రమును సభ్యులు దేశమంతటకు వ్యాపింపజేయుదురు గాక! ముండల సంఘములు తాలూకా సంఘములు, తహసీలు సంఘములును గూడ నెలకొల్పి ఈ మాత్రమును సభ్యులంతటకు వ్యాపింపజేయుదురు గాక. అటు లొకేయిద్దేశ్యముతో పట్టుదల గలిగి దేశములందరు పనిచేయునెడల మన ముకునినదానికంటెను కీర్తిముగ స్వపరిపాలనము లభింపగలదు. అధ్యక్షునికడపటి వాక్యములను విని శ్రోత లత్యంతసంతోషముతో కరతాశధ్యులు నింగి చెలంగజేసిరి.

రైతులందఱు నల్లొంక ఆదరముతో ఆధ్యక్షుని వాక్యమును గోరిరి. అట్లే ఉరుడుభావలో వారు చివరవరకు ఉత్సాహించెదరు గాక యని ప్రతిపాదన కోరియుండురు. గాని దక్షిణహిందూజాతియుల కా భావ తెలియకుండుటచే వారు రూకొనవలసిన వారైరి.

హిందీయులవ్యాస వివరములు

మాలవ్యాగారు హిందీభాషలో నొక యరగంటనేపు ఉత్సాహించిరి. రైతుల ప్రతినిధులకు ప్రత్యుత్తరముగ వారు హిందీలో మాట్లాడుటచే తామును హిందీలోనే మాట్లాడిరి. నాడును తొలుతటిదినుసు వారు తమకుచేసిన గౌరవమునకు తామెంతేనియు కృతజ్ఞులను తెలుపుచున్నారు. తమ నాదరింబలో వారు వారియిష్ట ప్రకారము నడువజాలకుండెరి. కాని అందు కలన ఫలితములేకపోలేదు. దీనిమూలమున నొక సంగతి బాగుగ కన్పించు గాగలదు. వారు తమ ఆధ్యక్షుని సెంతయో గౌరవింప బూనగా అధికారులు దాని నిలిపివేయ గలిగిరి. ఏల? తమ కేమియు సభికారులు తేవండుటవలన. భావతీయు లొక భారతీయునే హిందూజాతియునకు రాజప్రతినిధిగ నియమించు దినము తప్పక రాజమానదని తాను తలంచుచున్నాడు. పిమ్మట తమ నెట్లుకొనినపుడు చెప్పిన స్తుతులకు తాము తగచును ఈ సభకు వ్యవసాయదారుల ప్రతినిధులు వచ్చుటెంతేనియు స్తుతి పాత్రమనియు, ఈ సంతకరపు దేశీయ మహాసభ నిజముగ జాతీయ మయ్యెననియు నతిడువలికను. తమవలన జేరియహాసభ బలవత్తరము కావలయుననియు, తామే జాతివారయ్య జాతీయసభా జ్యోతిని తమ స్వచ్ఛామునకు గొంపోవుదురు గాక యని తాము వరాత్పరుని పొక్కించుచున్నారు. తమ జాతీయ భావను మాట్లాడ నుద్దేశించియు మద్రాసు సోదరుల నిమిత్తము తామట్లు చేయజాలకుండుట చాల విచారకరము. అయినను తామంగ్లమున చెప్పవలచుకొనిన మాటలు జాతీయ భావలో వ్యవసాయదారుల ప్రతినిధులకు జెప్ప బాకల్లోమని వారట్లు చేసిరి.

వ్యవసాయదారు లెల్లరు హామాయణ మహాభారత కథలను బాగుగ నెఱుగుదురు. భారతీయులు తమ తెలివి తక్కువలన పదులపాలబడి ఇప్పుడు కొన్ని స్వక్యములనైన నీయవలయునని ఆ విశేషములను గోరుచున్నారు. మొదట మహమ్మదీయులువచ్చిరి. వారు విశేషములుగ వచ్చినను క్రమక్రమమున జేరియునుగ మారిపోయిరి. నారువారిమతమును నిలుపుకొని ఆంధ్రులు వ్యాపింపజేసిరి. అయిననువారు హిందువులకడకు వచ్చి సోదరులవలె తమతో నివసించగోరిరి. మహ్మదీయ చక్రవర్తులెల్లరును ఈజేతముననే యుద్ధించిరి. వారు మొదట కండ్లు విప్పిన దీ జేతముననే. అంత్యమున కండ్లు మూసిదీయు నీజేతమే. మొగలాయి సామ్రాజ్య మంత్యస్థితికి వచ్చునపుడు నీక్కులును, మహారాష్ట్రులును తమప్రభుత్వముల నెలకొల్పిరి. మాకాయవలె వ్యాధియుగ వ్రాసిన చరిత్రకారుల వ్రాతలను బట్టి వారి పరిపాలనలు చాలప్రశంస నీయములని అతిడుచెప్పెను. ఇంక

ప్రస్తుతస్థితి యెట్లున్నది?

ఆంగ్లేయులు నూరేండ్లక్రిందట, నీజేతమునకు వచ్చిరి. కుటుంబములో ననేకమంది వ్యాధికిలోనయి బాధపడునపుడు గృహములోని వారందఱును వైద్యుని దైవమువలె భావించి పూజింతురు. అట్లునే మహారాంగ్లజాతీయులను బూజించిరి. వారు మొదట నీజేతమునకు వచ్చినపుడు తాము కొంతకాలము మాత్రమే ఉండుమనియు, భారతీయులు స్వపరిపాలన నేర్చుకొనినతోడనే తామీ జేతమును విడచెదననియు వారు చెప్పి యుండెరి. అయినను

ధనాకర్షణ మనివారణముగదా?

నేటికి భారతీయులు స్వపరిపాలన కనర్హులని వారికి తోచినది. అందువలననే భారతీయు లనర్హులుకారని చెప్పబడు దేశీయసభ సమావేశమైనది. దాదాభాయి నౌరోజీ, లెనడే, గోకే, ఫిరోజిషా మెహతా, జి. సి. బోసు, సాలర్జంగు, సయ్యదు మహ్మదు, తిలాంగు, రవీంద్రనాథ టాగురు మొదలగు మహాభావులను గన్న భారతీభూమి స్వపరిపాలన కనర్హురాలుగ పరిగణింపబడెనుగా! ఎంతకష్ట మెంతకష్టము! అందువలననే మీరింకను పరిపాలనను చేయవచ్చును కాని ప్రజల నెమ్మదిని అభివృద్ధిని మనసునందుంచుకొని వారభిప్రాయముల ప్రకారము రాజ్యము నేలదని ఆంగ్లలకు చెప్పటకే జేరియహాసభ సమావేశమైనది ఇదియే ఈ సభోద్దేశము.

అధ్యక్షకోపన్యాసము

పత్రికాభిప్రాయములు

లాహోరునందలి ట్రిబ్యూను పత్రిక ఆధ్యక్షకోపన్యాసమును విమర్శించుచు, నింతవరకును మాలవ్యాగారివలె, తేటతెల్లముగా, భారతీయుల యాశాశుభమును, స్వయంనిర్ణయ సూక్రిమును గురించి నిష్కపటముగా నెవరును చెప్పి యుండలేదు.

అజను బాయిఅను పత్రిక ప్రకృతము ప్రజల నాందోళనకరమునున్న బోరికల నన్నిటిని అధ్యక్షులు తేటతెల్లముగా ప్రవచించునకు చాటివారు.

కలకత్తాయందలి స్టేట్సుమన్ పత్రిక ఆధ్యక్షుల యుపన్యాసమును గురించి యటులు వాయించుచున్నది: మాలవ్యాగారు యుద్ధవిరామమునకు నాను హిందూజాతియు చేసిన సాయమును కాంగ్రెసువారే చేసినట్లు తలంచుటలో మా కేమియు ఆర్థముకాలేదు. హిందూజాతిరాజనీతిజ్ఞుల కోరికలనుబట్టి మాట్లాగుగారు సంస్కరణ ప్రణాళికను సవరించుకొనిన బాగుగా నుండునని మాలవ్యాగారు సలహా యిచ్చుచున్నారు. ఇంతవరకును మాట్లాగుగారు తమ సంస్కరణములను భారతీయులందరు నామోదించుచున్నారని తలంచి సంతోషపడుచున్నారు. అయినను ప్రకృతి మూటాగుగారు పండితమాల

వ్యాగారి యుపన్యాసమును చదివిన యంతరము వారి అభిప్రాయము లెటు లుండవలయునో చూడవలయును. మాంట్లాగుగారి చట్టము కానవనుగుటకు కొంచె మాలస్య మైనయెడల, వారి సంస్కరణప్రణాళిక ఈజేతమునకు ప్రాత దిన మాలవ్యాగారు తలంచి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమును సంపూర్ణముగా ప్రజాయత్నము చేయవలయు నని యాందోళనము చేసెదరు కాబోలును.

అయ్యలెబజారు పత్రిక మాలవ్యాగారు ఈ సందిగ్ధకాలమున భాగతీయుల గౌరవప్రతిష్ఠల నిలిపి రనియు, హాపన్యాసమున మాలవ్యాగారి రాజనీతిజ్ఞతను మనము కనుగొనవచ్చుననియు అభిప్రాయ మిచ్చుచున్నది.

ఇంగ్లీషుమన్ బెంగాలీ పత్రికలు మాలవ్యాగారి యుపన్యాసమును విమర్శించుచు, ఇక మితవాద, అమితవాదుల సమ్మేళన జరుగుట ఆసంభవమని వాకొనుచున్నవి.

టైమ్సుఆఫ్ ఇండియాపత్రిక అభిప్రాయభేదములెటు బుచ్చు మాలవ్యాగారి రాజనీతిజ్ఞత వివేచనముకావల్యమనందు కనుగొనగల మని వాయించుచున్నది.

బొంబయి క్రానికలుష్ర్తిక మాలవ్యాగారి యుపన్యాసము ప్రస్తుతస్థితిగతులను ప్రవచించునకు బాగుగ నెలిగజేయుటకు సహాయపడగలనని అభిప్రాయపడుచున్నది.

అద్యోకేటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ఆధ్యక్షకోపన్యాసమును విమర్శించుచు, వారి రాజనీతిభిప్రాయములతో తామేకీభవింపజాల మని వాయించుచున్నది.

కుంతలైక్ వాసనతైలము.

(1299)

కుంతలైక్ తైలమునకు గురించి ముద్రసిద్ధ పురుషులగు డాక్టరు సర్ రవీంద్రుడు మున్నగువారంతగ పొగడినవాలులను మీరు చూచినచో వారట్లు వ్రాసినందులకు మీరు ఆశ్చర్యమును తప్పకపొందుదురు. పెంట్రిక్ స్థానములను బలపరచి తిరుగ మొలక లేత్తించును. ఎప్పుటియట్లు నిండు జుట్టుకలిగి సంతోషముగ నుండగలరు. కుంతలైక్ మీరు చేసిన ఇట్టిమేలును ఇతరులకు చెప్పకుండగ మీరుండగలరా? మీ కుంతలైక్ ను నూనెను చెండు మాసములనుండి వాడుచున్నారము. మా బంధువులలో నొకరు చాలకాలమునుండి పెంట్రిక్కుల రాలిపోవుటచే వ్యసనపడుచున్నవారు. ఒక నెల కుంతలైక్ ను వాడిన వెంటనే జుట్టు మరల పూర్తిగ పెరిగినది. కుంచి నువాసన గూడ కలది. వాసనరానికొనినపిదప కూడ సోజాలరు. మదరాసు రాజధాని స్కూలు కాజుకోర్డు ప్రధాన వ్యాధ్యాధికారి (చీఫ్ జడ్జి) సి. కృష్ణక (ఆత్మనభట్టు) వారు అటులాగా రిట్లు వ్రాసియున్నారు:

నేను మీ తైలమునకు పరిచయద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నేను జూచినంతవరకు ఇది చాల ప్రశంసమైనది నొక్క చెప్పగలను.

మదరాసు ఎన్.వి.ఎ. కార్యదర్శి డి. వి. నానుమంతరావు గారిట్లు వ్రాసిరి:—

ఇట్టి పరిచయద్రవ్యములు భారతీయులచే తయారుచేయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి ఉత్సాహము తెల్లనగుచున్నది.

For Prices terms of Sub-Agency to
K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.

సలు ఏజన్సీ వరకులు మున్నగువాటిని కోరు గారు, మదరాసు, తంబుళెట్టి ఏర్లలో నున్న మా సోబ ఏజంటులు కే. ఎన్. వి. అయ్యరు లందు కంపెనీవారికి వ్రాసికొనవచ్చురు.

H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

ఆయుర్వేదకళాశాల, చెన్నపురి.

(1045)

ఈ కళాశాలలో చేరిన ఆయుర్వేదభూషణ, భిషగ్వరకులకును, అఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యార్థితో వత్తును జరుగు ఆయుర్వేదాచార్య, విశారద, వైద్య, ఈ పరిక్షలకును ప్రత్యేక శాఖ లేర్పరుపబడి విద్య కలపబడును.

నూతన తరగతులు 1919 జనవరిలో ప్రారంభమగును.

జీతములు:—ఆచార్యుల వేతనములు నెలకు రి రూపాయలు. తదితర శాఖలకు రి రూపాయలు మాత్రమే. ప్రవేశపరీక్షకుం దుత్తీర్ణులగు కొందరికి విద్యార్థి జీతము లొసగబడును.

యోగ్యతాంశములు:—భిషగ్వరశాఖ తప్ప తక్కిన శాఖలలో చేరగోరువారికి సంస్కృతమున చక్కని భాషాజ్ఞాన ముండవలయును. భిషగ్వరశాఖ మాత్రము ఆంధ్రమునగాని, ద్రవిడమునగాని చక్కని జ్ఞాన ముండిన జాలను. ప్రతిశాఖకు 50 గురకు మాత్రమే ప్రవేశము గలదు.

వివరములను తెలియగోరువారును దరఖాస్తు ఫారములను బడయగోరువారును మదరాసు మోంట్యూకోడ్డులో నుండు రింజిలనుము: } చెన్నపురి ఆయుర్వేదకాలేజి ప్రిన్సిపల్ }
"పండిట్" }
మదరాస్. }
పండిత డి. గోపాలాచార్యగారికి
వ్రాసికొనవలయును.

జిన్నా గారు పాఖ్యాత్స నాగరక ప్రభావును, ఆనాగరకలక్షణములు వారియందు మూర్తీభవించినటులు గోచరంబగుచుండును. వారియందు మహమ్మదీయలక్షణములు గాని భారతజాతీయచిహ్నములు గాని యత్యుహాసములు, యూరేషియన్ల రూపము దుస్తులు ప్రభవ్రసము స్వభావము పుష్కలముగ గోచరమగుచుండును. స్వల్పాకారము, చంచలస్వభావము, అపారమైన ఆత్మాభిమానము పునరసనము, సూక్ష్మగ్రహణము, అన్యక్రప్రసంగము, పట్టుదల, జిన్నా గారిస్వభావమును వెల్లడిచేయుచున్నవి. బి. ఎన్. కర్జుగాను భాషాప్రియుక్తరాష్ట్ర తీర్మానమును సామ్రాజ్యభాసనకర్తయందు పాడించినపుడు జిన్నా గారుచేసిన యభిప్రాయప్రకటనము వారిలక్షణమునకు నిదర్శనముగ నుండగలదు. ఎక శత ఎటులాటిరిగిన నటులు దూరదృష్టి లేక ను పువర్తింతుట వారికి స్వభావముగ నున్నటులు గోచరించుచుండును. జిన్నా గారు నవయోధులభారతీయనాయకులుగ బరిగణింపబడుచున్నారు. వారి కార్యప్రవృత్తి స్వభావము వారి పుష్కలతకి మూలకారణము. హద్దీయను గారు భాషానిగ సంస్కరణముపట్ల సుదూరాశయములు గలిగిన యాంగ్లేయులందు ప్రవృత్తులు. వారి నిశ్చయస్వభావము స్వాతంత్ర్యప్రియత్వము లేఖనాసాచర్యము వారి పుష్కలతకి గారణములు. వారిముఖమునందు స్థిరసంకల్పము నుద్భిత్తము. ఆధ్యాత్మికజ్ఞానిదూరులైన హద్దీయనుగారి భారతజాతీయత్వ బోధ్యమైనది తోచదు. జమ్నాదాసు ద్వారకావాసు గారు శ్రీమంతులు. ఆత్మసాసంకల్పులైన నవయోగపురుషులు. ఆవ్యాజస్వరాజ్యవాదులు. బెజంటు గారి గురుశీతసునందు లక్ష్యము లదు. హద్దీయను జిన్నా గారిల సాహచర్యమువలననే వారి సురత్వ మధికము. జమ్నాదాసుగారి యావృతీయందు భాటియూరూప విలాసములు నేనుజ్ఞిత్వములు, బొంబయందు జాతీయ పక్షముగ మూర్తిప్రాయ నాయకత్వము క్రిందను ర్థించుచున్నది. మధ్యపరగణాల వాస్తవ్యులైన డాక్టరు నుంజీగారు వారి స్వదేశమస్తులవలననే లక్ష్యము నాకర్షించుచుండురు. కపర్దెగారి దీర్ఘకారము వెద్దలెలపాగ వారి భాగ్యంతుల సహజము. వారి నిష్కమకుస్వభావము స్వాతంత్ర్య అను వారి రూపమునందు పుష్కలముగ గోచరంబగుచుండును. చింతామణి కెక్కరుగారు విశ్వాగపాత్రులైన మహారాష్ట్రనాయకులుగ బరిగణింపబడుచున్నారు. అవ్యాజమైన గ్రీన్ రైసము ఆసామ్రాజ్యమైన విజ్ఞానము నవయోధులముగించి చారిత్రియమునై ననుం భాషణము వారి స్థిర గోచరమునకు గారణము. మహారాష్ట్ర నాయకులు బొంబయ నాయకులు మద్రాసు నాయకులు కలరైలు రిజి బుధవారం ప్రోద్ధున కిందులకు ఢిల్లినగరము చేరి వి. ఆహ్వానసంఘమువారు ఊరేంపు టుత్సనమును జేయటంబులు జేసిరి. కాని ఢిల్లిన రాధికారులు అజ్ఞానముగ నీప్రియత్వములు విధలములైనవి. ఢిల్లిన రాధికారులు విజయచంద్రపాలుగారికి ఢిల్లినగరప్రేక్షకులనందు గల నిష్పాధము తొలగించి వారియొగమును సాక్ష్యముచేసిరి. బుధవారము మధ్యాహ్నమునాడిన స్థాయిసంఘమునకు మహానిధియయిన రచ్చి యుండిరి. భారత సేవాసంఘాధ్యక్షులు శ్రీ వాసరాస్త్రి గారి యాగమనమును గమనాన్వయముగ నున్నది.

1913-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 30-వ తేది సోమవారము

పారిశ్రామికమహాసభ

ఈ సభ నేటిదినిము జహంగీరు బొమ్మండ్రి పెట్టిగారి యధ్యక్షతక్రింద గూడుచున్నది. అధ్యక్షులకు హైందవపరిశ్రమల గూర్చి విశేషానుభవముగలదు. అయినను కొంద రధ్యక్షులవలె, పరిశ్రమ లభివృద్ధిజెందినగాని, దేశీయులు రాజకీయస్వాతంత్ర్యము బడయ వీలులేదని వీరు చిరుకవలుకుల నుడివియుండలేదు. రాజకీయస్వాతంత్ర్యమున్ని సంస్కరణములగును మూలాధార మని వీరు భావించిరి. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము దేశాభివృద్ధి క నువ గు పరిశ్రమల గల్పించును 1905-వ సంవత్సరమునుండియు హైందవ పారిశ్రామికసభ జరుగుచున్నది. కాని, అధ్యక్షులు నుడివినటుల దీనికి నూతనాకార మియ్యవలెను. ఏడాది కొకమార్చి సభ నియమింపవలెను. పంచత్సముతయు బడచేసి, యీ సభ దేశపరిశ్రమలకు లేడమ గల్గించు ముఖ్యవలయును. ఈ వత్సరమీ సభావిధానము మార్పుజేయు వని తెలియుచున్నది. ఆ మాన్పుచే, పారిశ్రామికసభావిధానమున నూతనరీతిగా ప్రవేశించుగాక యని కోరుచున్నారము. సంగ్రామసంఘములచే, భారతీయ పారిశ్రామికకాఙ్గ్రెసులు ప్రజల దృష్టినే గాక ప్రభుత్వదృష్టిని గూడ నెక్కువగా పాక్షమింపచున్నది. హైందవ పారిశ్రామికవిచారణసంఘము వారు తమ నివేదికల ప్రచురించిరి. అధ్యక్షుల యుపస్థాపనము విశేషభాగ మా నివేదికావియర్పనముతో గూడుకొని యుండుట సహజము ఈ నివేదిక నూతన దృక్పథమును సూచించుచున్న దనుటకు సందియము లేదు. దేశపరిశ్రమలందు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము గలుగ జేసికొనగూడదను సిద్ధాంతము విచారణసంఘమువారిచే నిరసించబడినది. ప్రాతిపదికచే నెట్టి నష్టములు వాటిల్లునో, సంగ్రామకరిస్థితులు సువ్యక్తపరచినవి.

అందుచే విచారణ సంఘము వారు ప్రభుత్వమువారు సాయము చేయదగిన మార్గముల ననేకముల సూచించిరి. శాస్త్రపరిశోధకుల సలహాను భారతీయ పారిశ్రామికకాఙ్గ్రెసులకు ముఖ్యముగ లభించునటుల నేర్పాటుజేసియు, ధనసహాయ మొసగియు, రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్య పారిశ్రామిక కాఙ్గ్రెసుల నేర్పరచియు, పారిశ్రామిక సాంకేతిక పాఠశాలల నేర్పరచియు, ప్రభుత్వమువారు పారిశ్రామిక కాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని, యీ సంఘమువారు దెలిపిరి. పారిశ్రామికసభాధ్యక్షులీ సూచనల కా మోదము జూపుచు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్యపారిశ్రామిక కాఙ్గ్రెసుల నేర్పరచవలయు ననియు, అందు భారతీయులనే సభ్యులుగ నియమించవలయుననియు, ప్రభుత్వమున ప్రత్యేక పారిశ్రామిక కాఙ్గ్రెసులను నేర్పరచవలయు నని, కోరుచున్నారు. ముందేర్పడనున్న సామ్రాజ్యపారిశ్రామిక కాఙ్గ్రెసునిర్వాహక సంఘమునందును, రాష్ట్రీయ సంఘములందును, ప్రజానియుక్తసభ్యులు మాత్రమే సభ్యులుగ నుండవలయు నని, మాలవ్యాగారితో బాటు వీరును ప్రతిపాదించుచున్నారు. భారతీయులు

సభ్యులుగ నుండుటచే, విదేశీయుల తోడ్పాటుండవలయు, అందువలన, పరిశ్రమలకు చాల నష్టము గలుగుననియు, కొందరు తలంపవచ్చును. కాని, అధ్యక్షుల కట్టి భయమేమూత్రము లేదు. తాతా ఏల్ఫిన్స్టన్ కుమారులకుపై నూతనరీతి గిబ్బురారు పారిశ్రామికవిచారణసంఘమువారి పనులు సాక్ష్య నిచ్చినటుల, విదేశీయుల నెవరయినను విప్రులులైనదప్ప, హిందూదేశమునకు బిలిపించ గూడదు. అట్టి వారి నయినను కొలదికాలము మాత్రమే వనలో నుంచుకొనెదమని కంట్రాక్టు జేసికొని, దేశీయకర్మకరులకు వారి పనులను స్పృహింపవలయునని, యజమానులు స్పష్టపరచవలెను.

ఈ పద్ధతిచే, విదేశీ శాస్త్రజ్ఞుల సలహా నైకొనుటకు ఏలగుటయేగాక, దేశీయవిప్రులు త్వరతో తయారయి, విదేశీయుల సాయ మునసరము లేకుండ కృషి సలుప గలుగుదురు. ప్రస్తుతము అనుభవములే విదేశీయులీ దేశమున కేలేంది, మన పారిశ్రామిక నిలయములలో ననుభవము సంపాదించి, దేశీయులకు చోటు లేకుండ జేయుచున్నారు. అట్టి స్థితి మాన్పుచు వెనుకకు దేశము నకు మిగుల నష్టపాటుకము. దేశీయుల ప్రతిభ నిది వెల్లడిగానీయుట లేదు. శాస్త్రీయందలి తాతా కంపెనీవారు, దేశీయులనుండియే విప్రులు దయారు జేయ బ్రయత్నించుచున్నారు. అట్టి ప్రయత్నములకు, ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడు ముఖ్యధర్మము. హిందూదేశమున వ్యవసాయమే ప్రధాన పరిశ్రమగ నుండవలయు నని, కొందరు స్వార్థకులు దెలిపిడి యభిప్రాయములకు అధ్యక్షులు బాగుగ విమర్శించిరి. పాశ్చాత్యదేశము నాగరిక మన నెదియో నెరుగనవచ్చును. భారతదేశము పరిశ్రమలతో యలదుగానుండెను. ప్రపంచమునకు స్థితి విలువ గల వస్తువులను బంపుచుండెను. క్రీష్టికమునకు బూర్వము మూడువేల వత్సరముల క్రిందట బాబిలోనుతో హిందూదేశము వాణిజ్యము జరిపెను. హిందూదేశము నుండి రోము నగరము విలువ గల సామానుల గొనుచుండెను. హిందూపులకు యినుము గరగించెడి వద్దలి దెలియు ననియు, వారు కత్తులను కత్తులను తయారుజేసిడి వారనియు, విలువగల కస్త్రుములను నేయుచుండెడి వారనియు, అధ్యక్షులు దృష్టాంతముల ననేకముల జూపిరి. అట్టి స్థితిలో హిందూదేశమునందు పరిశ్రమలు వర్ధిల్లవలెటకన్న నైపరీత్య మింకొకటి యుండదు.

పారిశ్రామిక విచారణసంఘము వారు, కొన్ని సామాన్యసూచనలను జేసినను, పారిశ్రామిక ధనాగారముల స్థాపనము, పరిశోధనానిలయ స్థాపనము, మొదలగు విషయముల నిపుడే నిర్ణయించక, ప్రత్యేక సంఘముల నిర్మాణమునకు విడిచిపెట్టుట శోచనీయము. పారిశ్రామిక సంఘము వారు ముఖ్యముగ విచారణ జేయదగిన యంత మొకటి గలదు. హైందవ వాణిజ్య స్వాతంత్ర్య విషయ మీ సంఘమువారు నిర్ణయింప లేదు. ప్రభుత్వము వారు దానిని విచారణాంతములనుండి దొలగించిరి. పారిశ్రామికసమస్యలలో కెల్ల నిది ప్రధానసమస్య యగుచున్నది. హిందూదేశము కన్న బీదదేశ మింకొకటిలేదు. పాశ్చాత్యదేశముల పోటీతో నాగి, హిందూదేశము స్వయంకృషిచేత పరిశ్రమల నభివృద్ధి జేసికొనగలుగుట కల్ల. దేశములో ధనము దాచబడి యున్న దనుట, సత్యతరము. ప్రభుత్వమువారు పారిశ్రామిక ధనాగారముల స్థాపనమునకు ప్రోత్సాహము గలిగించి, వాటికి నడ్డీ లేకుండనైనను, కొద్ది పడ్డతోనైనను ముగి మొసగుచుండవలయును. ఆంగ్ల దేశములో,

హిందూదేశపు ధనము గోల్తు ప్పొందదు సెనయుక్రింద ఏబదికోట్లు విలువ యున్నది. ఆ ధనోపయోగము, విదేశ వర్తకులు మాత్రమే పొందుచున్నాడు. దానిలో కొంతభాగమయినను, భారతీయ పారిశ్రామిక కాఙ్గ్రెసు దయము నిమిత్తమై వెచ్చించినచో, దేశము సత్వరాభివృద్ధి జెందగలదని అధ్యక్షులు నుడిపిరి. వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యము దేశమునకు లేనిది, పరిశ్రమ లభివృద్ధి జెందనేరవు. జపాను, జర్మనీ, బ్రిటీషు అధినివేశ రాజ్యములు మొదలగు దేశములకే, వాణిజ్యసంరక్షణ మునసరముయిరవును. ప్రారంభ దశయందున్న హిందూదేశమున కీ పద్ధతి మిగుల నవసర మునుట కేమాత్రము సందియము లేదు. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యములో ప్రవేశ పెట్టబడు నని తెలియుచున్నది.

ఈ పద్ధతిచే, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున మాత్రము స్వేచ్ఛా వాణిజ్యము కొనసాగును. బయటి సరకులపై పన్ను విధింపజును. ఇందుచే హిందూదేశమున కమితముగ నష్టము గలుగుట నిశ్చయము. విదేశపు సరకులు, భారతదేశమున కికముందు చౌక గ లభింపవు. సామ్రాజ్యమందలి సరకుల ధర అమితముగ పెరుగును. వీటి పోటీక్రింద, స్వదేశ పరిశ్రమలు తలయెత్తుటకు వీలుండదు. అధ్యక్షులీ పద్ధతి దేశమున కేమాత్రము సరిపడదని నొక్కి వక్కాణించుచున్నారు. హిందూదేశము నకు గావలసినది, వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యము. స్వదేశ పరిశ్రమలను రక్షించుటకై, విదేశపు సరకులపై పన్నుల విధించుట కధికారము, కావలయును. దీనిని వెంటనే ప్రపాదించవలయునని, అధ్యక్షులు కోరు చున్నారు. సామ్రాజ్యవాణిజ్యవిధానము త్వరలో నిర్ణయింపబడ నున్నది. మరల ప్రపంచపు సరకులన్నియు, హిందూదేశమును ముంచి వేయవచ్చును. వెంటనే హిందూదేశమున కీ వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించి, ప్రభుత్వము వారు పారిశ్రామికపునర్నిర్మాణమునకు గడంగక పోయినచో, ప్రస్తుత దుస్థితి ఆవంతమునునను మారజాలదు. ఈ విషయమున, కాలయాపనజేసి లాభముండదు. విచారణసంఘములు, నివేదికలు, దేశమునకు పరిపాటియొకవే. ప్రభుత్వమువారు మాత్రము వెంటనే కార్యవాధనకు గడంగవలసిన యవసరము గలదు. అధ్యక్షుల సూచనల నాచరణలోనికి వచ్చునటుల, పారిశ్రామికసభ నిరంతరము కృషిసలుపు చుండవలెనో, ఈ సాంవత్సరిక సభలు పరిహాసాస్పదములై బరిణమించుట నిశ్చయము.

అభిలభిత మహమ్మదీయ మహాసభ

ఆ హాస సంఘాధ్యక్షులగు డాక్టరు అన్నారీ గారు, మహమ్మదీయుల నిపుడు గలవరపరచుచున్న సమస్యలగూర్చి కమదూరము ముచ్చటించి. తుర్కీ విభాజ్యము గూర్చి మహమ్మదీయులందోళన పూరిత మానసము జూపుచున్నారు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు, మహమ్మదీయుల యభిప్రాయములను సరకుజేసి, వారి మతాభిప్రాయములకు భంగము కలుగకుండునటుల, నేర్పాటుల జేయుట భావ్యము. తుర్కీదేశమున, జర్మను పలుకుబడి యంతయు నశించుటచే, తురుష్కుల గురుఅంగ్లేయులకును స్నేహపాశము దృఢమగునని విశ్వసించవచ్చును. భారతీయ మహమ్మదీయులు, తుర్కీ జర్మనీతో జేరినందులకు మిగుల వగచియు, చేయున దెన్నియు లేకుండ యూరుకొనిరి. యుద్ధ మధ్యమున వీరు ప్రశంసార్హ మగు నాత్మనిగ్ర

మహామూలీ. అందుచే, మహామూలీయనాయకులు గొందరు నిర్బంధమునం దుంచబడిరి. కొన్ని మహామూలీయ ప్రతినిధులు, సభలను ఆపివేయ బడెను. కాంగ్రెసులో హిందవులకును మహామూలీయకును మహామూలీయ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గూర్చి యొకటికొకటి యొకటి జరిగినవిషయము. కాని ఆ యొకటికొకటి, మాంటాగూ ఫెలమ్మపద్ధతిని పేరికాయం దంగీకరింపబడలేదు. ఈ కారణము లన్నియు, మహామూలీయలలో వశాంతిని వ్యాపింప జేసెను. మహామూలీయలకు సంబంధించిన ప్రత్యేక విషయముల గూర్చి అన్సారీగారి రిపోర్టును ప్రస్తావించినను, మహామూలీయలు హైందవ జాతీయతపై నభిమానము వహించవలె నని హెచ్చరించుచున్నారు. హిందవులను మహామూలీయలును తమ తమ విభేదములను మూలద్రోసి, దేశాభివృద్ధికై కవిజేయవలయునని వీరు గావించిన సలహా ఎంతయు మెచ్చదగియున్నది. స్వయంసిద్ధయాధికారము, హిందూదేశమున కొనగినగాని, స్వేచ్ఛాభివృద్ధి కవకాశముండదని, వీరు కట్టుదలతో నుడివిరి. టిట్లీ వరము హిందూదేశమునకు ప్రసాదించబడినచో, అంతర్జాతీయ సంఘ నిర్మాణము మహాధ్యమై, మానవులలో నొకరిపై వేరొకరికి గాఢ విశ్వాస ముదయించును. భారతీయులు సంగ్రామమునకై తమ సర్వస్వమును ధారపోసిన దీ స్వాతంత్ర్యసమరధారమునకే. మహామూలీయ మతము ప్రజాకలిపాలనమునకు నిరుద్ధము గాదనియు, మానవ భ్రాతృత్వము గూర్చియు, సమానత్వము గూర్చియు మహామూలీయమతముకన్న నెక్కుడు స్పష్టముగ వెల్లడించిన మత మింకొటి లేదనియు, వీరు ప్రాచీన గ్రంథములనుండి నుదహరించిరి. “హిందూదేశాశయము లీ తరుణమున సంతృప్తి కరుపబడనిచో, సంగ్రామకార్యము ఫలరహిత మగు”నని వీరు పలికిరి. కాంగ్రెసు సభవారును మహామూలీయ సభవారును ఏకాశయములనే వ్యక్తపరచుచున్నారు. హిందూ మహామూలీయసంయోగము గమనించి, ఆంగ్ల దేశాధికారులు భారతీయుల హంఫలను సఫలము గావించుట భావ్యము. ఇక్కార్యముచే, ఆంగ్ల దేశపు యశస్సు దిగంత విశ్రాంతిపై యుండుననుట కే మాత్రము సందియముండదు.

కాంగ్రెసురాయబారము : ప్రయాణనిషేధము
కాంగ్రెసు రాయబారముల ప్రయాణ నిషేధము తొలగింపబడునని, భారతప్రభుత్వ కార్యదర్శి తమకు వ్రాసినటుల మాలవ్యాగారు కాంగ్రెసు మహాసభలో చెలిపిరి. ఈ వార్త భారతీయుల కానందము గలిగించుననుటకు సందియములేదు. కాని, యీ తరుణమున ప్రయాణికులకు తగినన్ని యోడలు లభించుటలేదు. అయినను, జాతీయసభర విషయములలో మాత్రము, ప్రయాణమునకు ప్రత్యేక సౌకర్యములు కలిగింప బడునని, ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారు దెలుపుచున్నారు. కాంగ్రెసురాయబారము లిపు డాంగ్లదేశమునకు వెడలుట జాతీయసభములలో నొకటిగాదని దలచి, ప్రయాణమునకు ప్రత్యేక సౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారి రొసగరని దెలుపబడినది. ఈ కారణముచే, ప్రయాణపు టిబ్బందు లెప్పుటియటులనే యుండునేమోయని సం దేహింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఎన్నికలు జరిగి, సామ్రాజ్యపునర్నిర్మాణము తలపెట్టి బడుచున్నపుడు, భారతీయుల రాయబార మాంగ్లదేశమునకు వెడలి తన కోర్కెలను నివేదించుటకన్న జాతీయసభర మెద్దియో గ్రహింపలేకున్నాము. కాంగ్రెసుసభ వారి విషయమై తమ యభిప్రాయమును దృఢముగ వెల్లడించెదరని విశ్వసించెదము.

దేశాభిమా ప్రాముఖ్యము
కాంగ్రెసు సభయందు దీనత్వము దేశభావలకు ప్రాముఖ్య మొసగబడినది. అభ్యుదయవాదము, అహింస సంఘాధ్యక్షింపవ్యాసము దేశభావలలో చదువబడుచుండగా, తీర్మానములగూర్చి యుపవాసములు గూడ కొంతవరకు దేశభావలోనే నొసగబడినవి. వి. జె. పటేలుగారును, కవర్తిగారు బొంబాయి కాంగ్రెసులో గావించబడిన తీర్మానముల నామోదించుచు, ఆంగ్లభాషలో నుపన్యసించబోగా, పద్మలు హిందీలో ప్రసంగించువలయునని, కట్టుదలజూపిరి. గులాం మోయిముద్దీనుగారి తీర్మానమునే ఉద్దాహరణలోను, కుండేత వాజిపేయగారు హిందీభాషలో నుపన్యసించగ సభ్యులలో నుత్సాహ మతిశయించెను. కాంగ్రెసు సభయందే గాక, మహామూలీయ విద్యా విషయక సభయందను, ఉద్దాహరణలో నుపన్యాసము జరిగెను. దేశభాషా ప్రాముఖ్యమున కింతకన్న నేమి విదర్శనములు గావలెను?

కాంగ్రెసుసభ : స్వపరిపాలనము
బొంబాయి కాంగ్రెసుసభ తీర్మానముల నీవత్సరపు సభ పూర్తిగా నామోదించుటయే గాక, సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించమని కోరుచు తీర్మానించెనని తెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నారము. ఇంతకన్నను, సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మూలువత్సరములలో చేకూరవలయునని తీర్మానించుట ముఖ్యముగ గమనింపలేగియున్నది. బొంబాయి కాంగ్రెసుసభవారు 15 వత్సరముల కాలపరిమితిని సూచించిరి. ఢిల్లీసభ వారి వత్సరములు మాత్రమే సూచించుచున్నారు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి తీర్మానమున కనేక సవరణల నుపపాదించి గాని, అవి యన్నియు నోడిపోయెను. ఈ విషయమై రేపటి దినము విపులముగ వ్రాసెదము.

ప్రీతితీరువ హెచ్చుదల
ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలు తమ యాతే పణల దెలుపుకొనుటకు గడువుదినము 31 వ తేదీ దీసెంబరుతో యంత మొందునని, యిది వరకు ప్రకటించబడెను. కాని 1919-వ సంవత్సరము, 31-వ తేదీ మార్చివరకు ప్రభుత్వమువారిందుకు వ్యవధి నొసగిరిన గా. రావుబహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులగారి ద్వారా తెలిసికొనుట కెంతయు సంతసించు చున్నారము. ప్రజలీ మూడు నెలల యవకాశములో తమ కష్ట నిష్కరములను ప్రభుత్వమువారి కెరిగించి, కృతార్థులగుటకు బ్రాభీతులు.

అబలాభివృద్ధినిషేధము : మదనపల్లిలో నెలకొల్పబడి, బహుకాలము నుండి శ్రీవిద్యాభివృద్ధికి పనిచేయుచున్న అబలాభి వృద్ధనీసభవారి సాంస్కరికసభ మొన్నజరిగినది. ఆసభయమున నెమలి నుభూరావు పంతులుగారు శ్రీల బాధ్యతలు, వారు దేశాభివృద్ధికి చేయవలసిన నేరను యంగడించుట నొకగంభీర సాధ్యము నిచ్చిరి యొకరు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

గ్రామాధికారుల సభ : మదరాసు పరిభుత్వమువారు గ్రామాధికారుల వారసత్వపు హక్కు సంరక్షమున జేయ బోవు కాసమయమున విషయములను చర్చించి దొరతనము నాకిది నీవేసిండుటకు బాట్లు తాలూకా గ్రామాధికారుల సభ యొకటి శేపు ఉదయము 11 గంటలకు బాట్లు పురమందిరమునందు జరుగును. ఒంగోలు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులకు రావుబహదూరు డి. కృష్ణయ్యపంతులుగారు సభాధిపత్యము వహింతురు.

విద్యోగులుపు విందు.

కోటంరాజు పున్నయ్యగారికి.
ఆంధ్రప్రదేశ్ జనమండలి స్పటింపించుచు తిన్నెత్తికా కార్యాలయమునందలి సంపాదక వ్యవహారము పనిచేయుచు వచ్చిన కోటంరాజు పున్నయ్యగారు ప్రత్యేకము కరాచీలోని న్యాయైస్సు పత్రికా సాహాయ్యసంపాద కార్యమును వహించుటకు వెళ్లునయమునందు పత్రికా కార్యాలయము వారు నిన్నసాయంకాలము వీడుకొలుపు విందును జరిపిరి. పత్రికా సంపాదకులగు చల్లా శేషగిరిరావు పంతులు బి.ఏ. గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణగారును కార్యాలయద్యోగులును విందునకు దయచేసిరి. సాయంకాలము రిక్త గంటలకు దైవప్రార్థనముతో కార్యప్రజాళి ప్రారంభమయ్యెను. వెదురుమాడి శేషగిరిరావు పంతులుగారు సంస్కృతమునందు ప్రావ్యుక్తములను పాడి దైవ గానము చేసి పున్నయ్యగారికి యభ్యుదయము కలుగును గాక. అను ఆశుకవిత్వము చెప్పి ఆశీర్వదించిరి. కాశీనాథుని భైరవానందముగారు వీని పాడిరి. సభ్యుల ఫలహారములైన వెయ్యకూ శేషగిరిరావు గారు ఆగ్రాసన మలంకరించి అనివార్యమైన కార్యప్రతిబంధముచే పత్రికాధిపతులకు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు గ్రామాంతరమునం దుండవలసి వచ్చినందునకు వగచి పున్నయ్యగారిని గురించి యుచుంటింది. పున్నయ్యగారు కార్యకర్తలు. వారు పట్టిన పట్టు విడుచువారుకారు. వారికి కార్యోత్సాహ మధికము. పున్నయ్యగారికి కడుచున్నచుంటిరు. వారు తమకడుపులో నున్నదానిని ధారాళముగ వ్యక్తీకరించు స్వభావము కలవారు. వారు పత్రికాసంపాదకత్వమును వహించుటకు వెళ్లుచున్నారు. పత్రికానిర్వాహణములభ సాధ్యముకాదు. ఆ నిర్వహణ భారమును శేషగిరిరావు పంతులుగారు తెలియజెప్పి అందలి సాధకబాధకములను వివరించి ఆతిథికి హితోపదేశము చేసిరి. పున్నయ్యగారు కడుబాగ్రతతో తమ భావములను ప్రకటించు చుండుట యుక్తమని కూడ వచించిరి.

పున్నయ్యగారిని గ్లాఫిండుచు ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణ ఇప్పగుంట నుబ్బుకృష్ణయ్యగారు మున్నగువారు యభ్యసించి వారికి దోకిని యనికాశములన పున్నయ్యగారు ముందు నకు వచ్చి ఆంధ్రులకు కీర్తిని దెల్పుచు గాక యని కోరిరి.
పున్నయ్యగారు యుపన్యాసకులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి గారు తమ మిత్రుల సభివందించిరి.

ఆంధ్రుల యాతిధ్యము : మదరాసు నగరమునందలి ఆంధ్రులు, కరాచీ నగరమున ప్రకటించ బడుచున్న న్యాయైస్సు పత్రికకు సహాయ సంపాదకులుగా వెళ్లుచున్న శ్రీ యాతి కోటంరాజు పున్నయ్యపంతులు గారి గౌరవాధ్యుగా శేపుసాయంకాలము 8 గంటలకు గోవిందప్ప నాయుడిపీఠం దున్న సౌందర్య మహాసభందు ఆతిథ్య మిచ్చెదరు. పున్నయ్యగారు శేపుసాయంకాలమే, కరాచీ నగరమునకు వెళ్లుచున్నందున నగరమునందలి ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకముగా అహ్వానములను బంపుటకు సాధ్యముకాజేదు. కావున ఆంధ్రులందరు తప్పక ఆతిథ్యమునకు విచ్చేయ ప్రార్థింతురు. సల్లా గురుస్వామి శ్రేష్ఠి బి. ఏ. బి. ఎల్., గారు సభాధిపత్యము వహింతురు.

సేనాధికారుల యాగమనము : యుద్ధ విషయమున భారతీయులలో నుత్సాహము రగులుకొలుప జేయుటకు గూడ హిందూ దేశమునకు దాక్షిణ్య ఎన్. కె. దత్తాగారు, ప్రెంచి సేనాధికారులకు మాంసియరు మాతెటు, మాంసియరు బ్లావగాన్లు, బెల్జియం సేనాధికారులకు మాంసియరు ఆరెండిటు గారును, స్విట్జర్లాండ్ రాజ్యపురుషూరు. వీరు మదరాసు నగరమునకు జనవరి 5-వ తేదీన విచ్చేసి పదిదినముల కాలముండి యుపన్యాసముల నిర్వహిం. వివరములు ముందు తెలుపబడునని మదరాసు ప్రభువారక సంఘ కార్యదర్శులు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

వెసిడెంటు విల్సనుగారితో నాలోచింపుట
లండను, డిసెంబరు 27:— బకింగ్ హాం రాజమందిరమునకు వెసింటు విల్సను జరిగిన ఆలోచనలకు అందరికినిగూడ అనుకూలములుగా నే యున్నవి. విల్సనుగారి 14 విషయములు మున్నగు ననేక విషయములు చర్చింపబడినవి. చర్యఫలితమున కందరము సంస్కృతిని తెలిపిరి. ముఖ్యవిషయ మభిప్రాయభేదముయొను బలీయముగా నుండలేదు.

జననాంకం వయస్సార్థమున
మహమ్మదీయ సభ

సభాధ్యక్షులు లగు డాక్టరు ఎం. వ.
అహ్మద్ కారి యువనాథాశ్రమము

మహమ్మదీయ ప్రపంచకీర్తి

మహమ్మదీయ ముగిసినది. సంవత్సరము కేమిందినది

గాని యుద్ధాంశమును పంపి అందాశమును వృద్ధిపొందినది. సంవత్సర ఫలితములను బాధిస్తే నిర్ధారణ కావలసి వస్తుంది. ఎల్లప్పుడు నిది అందాశముగానే గాని మహమ్మదీయ కర్తవ్యము. 1800 వత్సరములనుండి గల మహమ్మదీయ చరిత్రను నిరూపిస్తే అందాశకీర్తి ఎన్నడును కలగలేదనియు ముగిసినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము చాలవలసి మహమ్మదీయము సాగుచున్నది. విభిన్న స్వాతంత్ర్యము లేనేలేదు. అట్టి అందాశకీర్తిని ప్రభుత్వమునాడ నిరసించాలను. గాని నిపుడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య బాధ్యతను వహించినందున మహమ్మదీయ మహమ్మదీయుల పట్ల తన విధి నిర్వహించునది మహమ్మదీయమునాడ కోరవలసి తరువాత వచ్చినది. 19 వ శతాబ్దమున 50 వత్సరములు గడిచినది. మహమ్మదీయ ప్రపంచమున మహమ్మదీయ కలుపుచున్నది. మహమ్మదీయ అందుల కన్నియో సహాయములగు కావలయును మామరక పోలేదు. దురాగతములకు కప్పి పుచ్చుటకు ఈ దావాకమును మహమ్మదీయ రాజ్య హక్కులను గప్పి పుచ్చుటకు మాన హితవరణ నాశ్యములు నాన్వారములుగ విరియెగిరినవి. అమాను కర్తవ్యము నిర్మూలనవిధానమును గల ప్రపంచము నెదుట తెల్లనా భారము తెల్లన చేయుచును. ఇట్టి పూత మెరుగుల నన్నిటిని తొలగించి మహమ్మదీయులయందు యూరోపుడే ములగు గల నిరసనద్యేమములు విధియు లగును.

ఒక కాలమున అట్లాంటికు సముద్రము మొదలు చీనా సామ్రాజ్యమువరకు విస్తరించుచున్న మహమ్మదీయ రాష్ట్రములు కొద్దికొద్దిగా క్షీణించి యున్నవి. కేవలము కుష్మిభూతములై యున్నవి. యూరోపుకుండలను నల్లనముద్రాచితో త్రవ్వకములు, వాటాచియ, యిమిలియా, గ్రీసు, మెసిడోనియా వేల లాకదాని వెంట నొకటిగ నతి వేగమున నంతరించినది. ఆఫ్రికాభివృద్ధి మొరాకో, అల్జీరియా, ట్యూనిసు, ట్రిపాలీ, ఈజిప్టువేలముల పోయినది. మధ్య ఆసియాలో కశ్మీరియా, భుజ్జియు గూడ కడచినవి. 1907 వ వత్సరమున బ్రిటిషుకు మృత్యువేలములవారికి జరిగిన సంధిలన పారకడోస్వాతంత్ర్యము ప్రమాసన ప్రాయమైనది. ఆఫ్రికా అరేబియావేలముల ఎడమలలోనుండు ఆదివసులగుడ నాగరికత చవి చూపకుచున్నది. ఇదివర కెన్నియో బోరాటముల నెలవించిన తరువాత రాజ్యము గూడ నిపుడు కేవలభూతముగా మన్నది. ఇది మహమ్మదీయ ప్రపంచమున మహమ్మదీయము.

పుణ్యక్షేత్రములు.

పుణ్యక్షేత్రములను మహమ్మదీయుల సంరక్షణము క్రింద నుండుట కాతి సాధ్యము ఖర్చుతమగు విధియై యున్నది. అందుల కా స్థలముల వై నిలువలకు సంప్రదాధికార ముండవలెను. మహమ్మదీయులు గాని వారిలన నాస్థలములకెట్టి భంగమున కలగకుండ భద్ర పోషణవలెను. ఈ ఆర్యకర్తలు కాలానుసారముగ మారును. పర్యవేక్షణలకు నాగరిక సాంఘికములు లేకుండ ఈ భూమిగు మరదిగ నేరాజులగుడ నిర్వహించాలను. అతడు మొదట నా మతమునా సభ్యులను బడయవలెను. ఆర్థిక పోషకతల పోషణలు బలీయముగ నుండవలెను. మంత్రులు నవీనవిభాగ భనులుగ నుండవలెను. ఆ నూతన సంపదలో లోటుండగూడదు. గత 400 వత్సరములలో ఆర్థికము టర్కీనుల్లా నులకు దక్కదు. పరి ఎక్కువగానుండి యుండలేదు. నుల్లాను గలీబు కాలుము నుండి నేటివరకుగూడ ఓస్మానుకు టుంబులువారు పుణ్యక్షేత్రములను చక్కగా నిర్వహించుచు నిర్వాహము పరచుచున్నది. మహమ్మదీయుల కింతవరకే సంప్రదాధికారము. కాని నిపుడు నుల్లాను కుష్మిభూతముల మహమ్మదీయ గాని కోరిక ఆపదవిభాగ భనులు. ఈ మహమ్మదీయ నిర్ధారణ చేయునది. మహమ్మదీయ భి ప్రాయమే గాని ముయొకటి కాదని 29-11-17-వ తేదీ బ్రిటిషు దొరతనమునాడవును చాలవై నెలలు ప్రభువు నిర్ధారణ చేసెను. టర్కీ నుల్లాను కాతి పుగా నుడ గూడ దను విషయమున రష్యవా

లేమైన వాగిసిగా? అవిషయమును మహమ్మదీయులే నిర్ధారణ చేయవలెనని మిగులుకు స్పష్టపరచెను. ఆ సభామొట్టమొదట కింగుగాను విశేషమంతి) నమగ్గా - రష్యవాను వాగిసిరి. కాని, కాతివైలు విషయమును మహమ్మదీయులే నిర్ధారణ చేయవలెనని దొరతనమునా మొదటినుండియు నిర్ధారణ చేసినది. చాలవై నెలలు ప్రభువు నడిచెను గాని నిపుడు వారి వాదనమునకు లేకలేదు గాని ఆర్థికవన పోషణలకు ఆర్థికవన వాదనములతో తుల్యముగను చేయగూడదని మేము కోరవలెను.

మహమ్మదీయ రాష్ట్రములు.

ఈ రాష్ట్రములు మహమ్మదీయుల కర్తవ్యములై గల మహమ్మదీయులకు సంస్కృతికర్మము పరిష్కారములను విషయముల మొక్కటియే గాని చాల ముఖ్య విషయములొకటి కలదు. పర్యవేక్షణ పరిపాలన దుష్టాధికారులకు ఈ ముగ్ధములను విస్తృతమైనది. పాశ్చాత్యులలో పరిశీలకమునాను స్వాతంత్ర్యమును లాభమునకే పాశ్చాత్యులు నొసగుటలన నీగతి కలిగినది. కాని నీ రిపుడే గుర్తింపవలెను. కొందరు కొందరు ప్రతిభాగములు చెల్లించుచున్నది అంతరించవలెను. అన్ని వేలములవారికి సమానస్వాతంత్ర్యము కావలెను కలగలేదు. మహమ్మదీయుల మరకస్థల నేనినవకే తెలిపినది. మామరకు మహమ్మదీయులను 4000 లక్షలమంది ప్రజలగలది మహమ్మదీయము. ప్రస్తుతమును మహమ్మదీయ రాష్ట్రములకు భంగము కలిగింపవలెను. గాక ఉత్తర ఆఫ్రికా అరబ్బులను మధ్య ఆసియా రాష్ట్రములకు తునుకులకు కలిగింపబడిన చెరువుల తొలగింపవలెను. వారు స్వయంనిర్ణయము పరిపాలనమును నిర్ణయించుకొనుట కనకాశము నేర్పవలెను. ఈ రెండు విషయములను నాపక్షమునకు గూడ నేను నిశ్చయపరచుచు నిశ్చయముగ తన యభిప్రాయమును తెలుపుచున్నది. సర్వభారత కామకాగ్రిటియను పరిగణించబడిన మహమ్మదీయ గాంధీగారికి వందలము లొసరించుచున్నాను. గాంధీగారు హిందువులకులకు మహమ్మదీయులకు గూడ పరమమిత్రులు. 29-4-1918 వ తేదీ గాంధీగారు రాజప్రతినిధిగాగి వాగిన లేఖనును భారతకాగ్రిటియను స్పష్టముగ నిర్వచించి భారతీయ రాజనీతిజ్ఞులు మహమ్మదీయులపట్ల జాపరలిన భారమును నిర్దేశించిరి.

ఇండియాలోని మహమ్మదీయులు.

యుద్ధాంధమునందుండియు అధికారులు మహమ్మదీయుల కక్షయును అమాను, నైరద్యము, అమాను, అనిష్టము, అనిష్టము మున్నగు వానిని చూపిరి. టర్కీ-పుష్కలమునా జగ్గులతో చేరుటయే ఇందులకు గోచరించును. టర్కీ-పట్ల ఇండియాలోని మహమ్మదీయులకెట్టి సంబంధమును లేదు. టర్కీ-ఇర్మిన్తో చేరుటకుటకు ఇండియా మహమ్మదీయులు చేయగల వాని నంతకు చేసిరి. టర్కీ-వారు క్రైస్తవులతో చేరుటకు పరిపరిచుచు బ్రిటిషు దొరతనమునాని గూడ కోరిరి. మాకు టర్కీ-వారి పట్ల సానుభూతి కలదనుట కెట్టి సంగతియును లేదు. కాని వారికెంతటి అగౌరవమును ఆగ్నివా కారణమును కలిగినను గూడ వారు కాంతభావమును వదలలేదు. ఈ యుద్ధాంధోరణ మోధ చాల దోషమున క్షీణమున ఆర్థికగౌరవము గల మామరకులను సహించాలనుకంటే అగౌరవము మాకు చూపబడినది. పర్యవేక్షణలకు యుద్ధమున చిక్కుకొని యున్నారని మహమ్మదీయులు సహించిరి గాని లేనిపో వారు కాస్తామగుణ్యముగ చేయవలెన అందాశమును చేసియే యుండును.

నిర్బంధము

మహమ్మదీయులకు మతగురువులను రాజకీయ నాయకులును పలువురు నాయకాధికారులను వ్యాకృత్యములను గోల్పోయిరి. సి. వి. డి. వారి ఆదరణలలోనైన మాకు ఆ యంత్యోపాయములన్నియును విధియును. సి. వి. డి. వారి కల్పనానాథులను కచ్చెరువంది యెవని యామియు మున్నగు గ్రంథములను వ్రాసినవారు గూడ తమ సమాధులనుండి వైకుంఠ సి. వి. డి. మేధావులకు విషములనుమరిసిన వింతలేను. ఆ సి. వి. డి. వారిచర్యలకు మేరకు పెట్టుట కేపుడు ప్రత్యేక విచారణ సంఘములు బయలు పడినవి. ఈ అధికార సంఘములు సి. వి. డి. వారి చర్యలు గూర్చి నియమించి ధ్రువపత్రముల నొసరుచున్నది. మూలము మహమ్మదీయ ముస్లీము, మూలాన అబ్దులకలం అబ్దు, మోలానీ నుప్రసిద్ధులకు మహమ్మదీయ గార్ల నిర్బంధమునకే మేము విచారించుచుండగ నంగజేయునది మాకు మండలములందు బురదనే లలలోను మనస్సు బ్రహ్మలలోను నిండిన మండలములందు యువకులను విద్యార్థులను మహమ్మదీయులందరిని గృంథలబద్ధులను గావించుచున్నాను. (సోమము)

జర్మనుల బాకీలు.

లండను, డిసెంబరు 25:—మరణ ఆర్థికమంత్రి యిట్లు ప్రకటించెను: వ్యాపారసంఘమున జరిగిన ఏర్పాటు ప్రకారము జర్మనులు బిల్లీ, డొలార్, కాంట్రె, మాజేస్, టూగ్గియంగు, నెంటు క్వెంటిన్ మున్నగు వస్తువులందరి బ్యాంకుల నొసంగి తాము తీసికొనిన వస్తువుల కన్నీటికే భనమునెందునున్నాడు. (బ్రెస్లెన్ వరకు 800 కోట్ల ఫ్రాంకుల నుండునున్నాడు.

నౌకల స్వాధీనపరచుట.

లండను, డిసెంబరు 27:—వార్తా ప్రచారక సంఘము వారు జర్మనుడే సముద్రమునకు మిత్రుడని నాకాసంఘమునా వ్యాపారమును దెబ్బ పడ ప్రకటించుట ప్రకటించిరి. వైస్ ఆఫ్ఫీరుల సర్వములకు వ్రాసిన గాని అసహ్యము (కొంద అమెరికన్, ఫ్రాన్సు, జపాన్, ఇటాలియన్ ప్రతినిధులు వై సంఘమునకు గుంపిరి. బ్రిటిషు అమెరికన్ ప్రభుత్వము తోడ్పడి ఈ సంఘమునకు డిసెంబరు 25 వ తేదీన 'మార్కులీ' అని నౌక వై వ్యాపార స్థానముల సహాయముతో బయలుదేరి. మునుపటినుండి స్కాగ్లాఫ్ వై మునుపటి జర్మను నౌకలను 'మార్కులీ' నౌక చూచెను. మిత్రుడని కొనుగుట కేవలము విశేష నౌకలతో తగులవడిన నౌకలకు భర్తీ చేయుటకు జర్మను నౌకల స్కాగ్లాఫ్ వై మునుపటి జర్మను నౌకలను 'మార్కులీ' అను యుద్ధనౌకలను, (డెన్మార్క్ అను చిన్న నౌకలను, సాధ్యమైనవలె లాడును వ్యాపార నౌకలను, ఒకటి) యును నౌకలను. నిర్ణయించబడిన స్థలములందు నియంత్రిత వాన్ గెట్టి అవకాశం అభ్యర్థక (కొంద నౌక జర్మను నౌకాసంఘము మిత్రుడనినందును గలసికొనెను. జర్మనులను ముందు నిశ్చిత నౌకలలో కొట్టబడిన మొదటి ఎండెన్ నౌక అనినదియు నాకొమ్మలను అనువాదును గలదు. ఈ సంఘములు అనేకవిషయములకు గూర్చి చర్చించెను. ఉపసంఘము లేవనెత్తబడి జర్మను నౌకలను పరిశీలించుటకు నియమించబడినది. యుద్ధనౌకల అసహ్యము గను, నావికులు అనుకుంటేనాగ నుండిరి. ఒకనా ఒక బ్రిటిషు ఉన్నాగి తాత్కాలికముగా జర్మను నావికులను మందలించవలసి వచ్చెను. ఇతర ఉపసంఘములకు వారు విమాన కార్యాలయములను, నౌకాధిమాన కార్యాలయములను పరిశీలించ నడిగెను. వారు పరిశీలనములు గావించుచు వేళ్లు అంతర్భాగమునకు బోయి మాత్రగా ప్రజల ఆవారమునకు వైకుంఠ జర్మనులు మిత్రుడనినది దెబ్బతగుటకే సీసము లేని కనుగొనిరి. వ్యవసాయస్థితియు చాల అనుకూలము నుండెను. ఒక ఉపసంఘము నార్వేజియా జన్మిత కార్యాలయమును చూచెను. ఇచ్చటనుండియు ఇంగ్లండునై వాడివెడలుటకు జన్మితములను ముండెను. ఇంగ్లండునై 24 వ ర్యామును వాడివెడలిన 'ఎల్ 14' అను విమానము ఇచ్చట కనబడినది. తీర్ కాలుగయును ప్రభువర్యామును నడిచిన బ్రిటిషు నౌక ఈ మార్కులీను అనునదియే. ఈ విషయము చాల ప్రశస్తముగా గనబడినది. మార్మనులకు కాలుగపట్టవలెనని బ్రిటిషు యుద్ధనౌకల మార్కులీను నౌకను స్వాగతము నొసగిరి. జర్మనులు కలవ వని ఆక్షేపించుచున్నవని బ్రిటిషు అధికారులు వార్తలనుండి యను స్థలమున గల విమానాలను మును జూచిరి. క్రొత్తగా నిర్మించబడుచు పూర్తికాను నౌకలను సబ్బరై కమిషనువారు చూచిరి. ఇట్లు తన నౌకల నిర్మాణమును చేసిన విషయమును జర్మను లిడినట్లు తెలిపియుండలేను. రియర్ ఎడ్మిర్లు నాక్ గెట్టి ఎంత బలముగా ఖండించుచున్నవని విశేషము కొనుట కేవలము చేయబడినది.

కెయిజరు దంపతులు

లండను, డిసెంబరు 28:—ప్రారంభ వత్సర జీవితము ప్రతి యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—కెయిజరు రాజీ మతరసంపత్తి వారి దినములు జూడ బ్రతికి యుండాలను. ఆమె స్వామి సోగముతోడను, ఇంకొక సోగముతోడను భాగవతులు న్నది. కెయిజరుగూడ తీర్రోగముతో భాగవతులున్నాడు. ఆతని క్రోధోగము బలమైనది. అధికముగా ఆతని మెకడునకుడ వ్యాపించునని తలంచుచున్నాడు.

అలహాబాదులో మరయొక ప్రత్యేక:—ముస్లిముల పార్లమెంటు అలహాబాదులో నాంగ్లభాషయు దొక దినపత్రిక అలహాబాదులో జరవరి 15 తేదీన మొదలుగును. సిటీవెను యజమానులు ఈ పత్రికను ప్రారంభించెదరు. ఒక పరిపాలకసంఘములన నాపత్రిక నడుపవలెను. మహమ్మదీయుల అభివృద్ధి కాపత్రిక పనిచేయును గాని అది ఏకమును చేసినది గాదు.

(3-వ పేజీ తరువాయి)

ఈ సభవారు లోకమాన్య తిలక్ గారిని సందర్శించి సభలో భారతీయ ప్రతినిధిగా నియోజించి గాన వారికా సభయందు చిరస్థానము నొసంగుటకు కోరుచు రాజప్రతినిధి ఇండియా కుంటి, ఇంగ్లాండు ప్రధానమంత్రి, సంధిసభవారలకును లోకమాన్య తిలక్ గారికిని నూతన తంత్రీవార్తల సంపరత కని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకు ప్రయాణపు చీట్లు.

29-వ తేదీన సభ ప్రారంభము కాగానే అధ్యక్షులగు మూలవాద్యుల ట్టు నడిచిరి: మన మిప్పుడు మన ప్రతినిధులను ఇంగ్లాండు దేశమునకు పంపుట కవకాశము కలిగినది. ఇండియా దేశమునకు దేశీయభాష కార్యదర్శి సర్ జేమ్సు దూబోల్ గారి ట్టు లేఖనానిది. "కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు మున్నగువారికి ప్రయాణపుచీట్లు నిచ్చుటకు గల నిరోధములు తొలగింపబడినది గాని నాకలలో తావులభిముట యింకను కఠినముగానే యున్నదిగాన ప్రతినిధుల కా విషయమున నిబ్బంది కలుగకపోదు. ఈ దేశమున నిపుడు పనిచేయుచున్న సంఘములనిచే ఒకమూల పొద్దు మెంటువారికి పంపబడిన పిచ్చుట దేశీయుల ప్రతినిధులు బ్రిటిషు దేశమున కేగుట ముఖ్యమునగుననియు అప్పుడుంటు వెళ్ళుచోచాలికి ప్రత్యేక సదుపాయములు చేయబడుననియు కాసంసభలో దేశీయసభ్యుడు వెనక నడిచెనని మి రెగియన్ నాగు గాని ఆతరువాత మింకను రాతేరు గాన దొరకనమవారట్టి ప్రత్యేకపు ఏర్పాటుల నిపుడు చేయవీలు లేదు గాని ఇప్పుడే ప్రతినిధులను పంపవలసిన అవసరము కలిగినదని కొందరు సహేతుకముగ కోరుటచే కొద్దియనికి ప్రయాణపుచీట్లు ట్టుబడునని ఆలేఖలో వ్రాయబడినది.

మహాజనసభవారు చేయు తీర్మానములలో పలువురకు భేదాభిప్రాయములు కలుగుచున్నవి. రాష్ట్రీయ పరిభ్రష్టములకు సంపూర్ణాధికార మీయవలయు ననియు, లోకమాన్య తిలక్ గారిని సందర్శించి సభకు భారతీయుల పక్షమున ప్రతినిధిగా బంపవలయు ననియు, నాకుమారుని హిందూదేశపు రాకకు కొంతకాలము వరకు నాపుడల చేయవలయు ననియు, కాంగ్రెసువారు తీర్మానములు చేయబోవుచున్నారు. కాని కాంగ్రెసునాయకులలో కొందరి తీర్మానముల నొప్పుకొనలేదు. అందువలన కాంగ్రెసునందు పార్టీలు పెరుగునని పలువురు భయపడుచున్నారు. ఈ సంవత్సరపు కాంగ్రెసు సంయుక్త కార్యదర్శులగు సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరు, భూర్తి గార్లు మరల తమ స్థానములకు బయటబోవు ఎన్నికలకు నిలుచుట కష్టముగానున్నదని పలువురు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇంతకు ముందు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఎన్నుకొనిన రాయబారులకు ఇంగ్లాండునకు బంపుటకు కాంగ్రెసు వారు ఇష్టపడుటలేదు. మరల నింకొక యువసంఘమును నెలకొల్పి నరుద్దులకు వారిని ఇంగ్లాండునకు కాంగ్రెసు పక్షమున పంపుటకు సభవారు నిశ్చయించుచున్నారు. కాంగ్రెసు నాయకులలో కొందరు కాంగ్రెసువారు నియోజించు రాయబారులతోగాక స్వయముగానే, భారతదేశీయుల కొరకలకు కొనసాగించుటకు ఇంగ్లాండునకు వెళ్ళ ప్రయత్నించుచున్నారు. దీనిని బట్టి చూచినయెడల కాంగ్రెసు నాయకులలో భేదములు కలుగునని నమ్ముటకు వీలు కలుగుచున్నది.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు.

ప్రకరణికారి యువపాదన

నేడు సభసమావేశమైన తదనంతరము కలకత్తా నివాసుజు బి చక్రీరత్రిగారు, బొంబయినగరమున ఆవసరసభవారు చేసిన రాజ్యాంగ సంస్కరణముల తీర్మానముల నామోదింపుచు, సభవారు రాష్ట్రీయ పరిభ్రష్టములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసంగవలయు ననియు, అరు సంవత్సరములలో పుగ భారతదేశమునకు బాధ్యతాయుక్త స్వపరిపాలనమును ప్రసాదించవలయు నని యొక తీర్మానము నుపపాదించుచు ఈ క్రింది నిషయములను చెప్పిరి:—

బొంబయిలో జేయబడిన తీర్మానములకు కృత్రికముగా చాలగు నెలల లోపుగానే, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సంపూర్ణాధికార మీయవలయు నని మనము నూచించుట ఎందులకని కొందరు ప్రశ్నింపవచ్చును. దీనికి జవాబు చెప్పటకు ముందు ఒక్కవిషయము మాత్రము చెప్పవలసియుండును. దేశీయసభ దేశమునందలి ప్రజాభిప్రాయములను తెలియుచుటకు నెలకొల్పబడినది. కావున దేశీయసభ ప్రజాభిప్రాయమును లోకమునకు చాటుటకు సంసిద్ధమై యుండవలయును. 1885 సం॥ము నుండి దేశీయసభాసభ స్వరాజ్య సంపాదన

మునకు నునకు చేసిన నేపథ్యము 1885 సం॥నుండి 1915 సం॥ము వరకు కాంగ్రెసువారు ప్రజలు స్వరాజ్యమును పొందుటకు అర్హులైయున్నారని మాత్రము తీర్మానములు చేసిరి. అయినను 1915 సం॥ భారతీయులు ప్రకృతము స్వరాజ్యాన్ని తమ ఆధ్వర్యమున తేల్చుకొనవచ్చుననిగా గాన నుడిచిరి. సత్యం ద్రప్రవన్నుని అభిప్రాయము లేచుచున్నను కాంగ్రెసువారు పూర్వపు తీర్మానములే ఆమోదించినారు. సురేంద్రనాథ టెన్ ట్టిగారు సయితము భారతదేశమునకు స్వరాజ్య మీయవలయు నని చాటిరి. కాని మితవాదుల సభ ప్రజాభిప్రాయములను దోసిల్లిపుచ్చివైచిరి. మనకు ఆంగ్లో ఇండియనులు, ప్రజాభిప్రాయములకు బద్ధులైయుండు నున్నారు. భారతీయులకు ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము లా తెలియవనియు, కావున వారిచేతిలో నీ స్వాతంత్ర్యము లివ్వడయెడల దేశ మధోగతి పాలు కాగలదని తలంచుచున్నారు. ఇట్టివిషయ లేదు. రైతులు దేశ సౌభమునకు పునాదుల బంటివారు. వారు తమ కీయ బడిన స్వాతంత్ర్యములకు గొరించుట కంతయు తెలివికలవారు. ఆంగ్లో ఇండియనులు ప్రజల నెట్లు కష్టపెట్టుచున్నదియు ఇండస్ట్రియల్ కమిషను వారి నివేదికములను తేటపడగలదు. వారు మనకు మిత్రులని యెన్నుకొనిన నమ్మకమును బొంబయి కాంగ్రెసు జరిగిననాటినుండి కలిపిరిగియు మారిపోవుచున్నది. ఈమధ్యనే బొంబయి వారు సంయుక్త సరకబాంబు వారు సంపూర్ణాధికారము రాష్ట్రీయులకు ప్రసాదించవలయునని తీర్మానములు చేసియున్నారు. ఇంతకు ముందే వింగ్ దేశమువారి విషయమున ముందంజ వేసియున్నారు మనమిచ్చటకు ప్రజాభిప్రాయము తెలిపుచుటకు విచ్చేసియున్నారు. మనము మనల ప్రజలకు సరిపడక పోయినయెడల వానిని మాన్పుచేయుట మన విద్యుక్తధర్మము. కావున ఈ తీర్మానము నందము నామోదించుటకు వెనుకంజ వేకు రని నమ్ముచున్నాను.

మానసియులగు వి. జె. పటేలుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, ప్రజాభిప్రాయము ప్రకారము నాయకులు వెట్టుట భాగ్య మని నుడిచిరి. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు సయితము మార్పులు చేయవలయును. అధిక స్వాతంత్ర్యము ప్రజల చేతులలోనే యుండవలయుననిరి.

తరువాత అధ్యక్షులు, మానసియులగు కాష్ట్రీగారు తీర్మానముపట్ల కొన్ని సవరణలు చేయ నిశ్చయించుకొనినారనియు, వానిని సభ్యులు కాంతముగా వినిన బాగుగానుండుననియు, కావున సభ్యులు భేదాభిప్రాయము లున్నంతమాత్రముననే అల్లరిచేయవలదుననియు ప్రార్థించిరి.

సవరణలు:— తరువాతి మానసియులగు కాష్ట్రీగారు లేచినంతనే సభ్యులు కనకాశ్లభ్యులు చేసి, వారిసవరణలను పాదించిరి. కాష్ట్రీగారు సభ్యులు తమపట్ల సామర్థ్యా లి జూపినందులకు సంకోచమును తెలిపుచిరి. కొన్ని విషయములను సభలో చెప్ప నిశ్చయించితి మనియు అవి సభ్యుల కంత రుచింపవని తమ అభిప్రాయమును కాష్ట్రీగారు చెప్పిరి. తీర్మానమునందలి "స్వపరిపాలనా విధానము ఆకాశంక కరమనియు, అసంపూర్ణమనియు" మాటలకు తీసివేయవలయు ననియు, సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య విషయమును, 15 సం॥ ల గాలపమిది విషయమును తీసివేయవలయు ననియు కాష్ట్రీగారు సవరణలను పాదించిరి.

మదరాసులో పేరు:— త తనవారమునండి క్రొత్త పేరు కేసు లేమియులేవు. 14 నుంపువారి వీధియందలి గృహమున ఒకమరణించినయొక వారకిని ఆంధ్రపేరు నిచ్చుచు లున్నది ఈ వీధి సింగారతోట్టునునకు సమీపమున నున్నది. ఇచ్చటనే మొదట పేరు జరించినది. ఈయింటిని యెవరెగుకట్టుకట్టుచు జేయబడినది.

కార్యదర్శియట్టువారు యున్నారు:— గుంటూరు జిల్లా నిజాంపట్నం వాణిజ్య కేంద్రము వార్షికోత్సవము జనవరి నెల 2, 3, 4 తేదీలను కాశీకృష్ణచార్యులవారి ఆధిపత్యము క్రింద జరుగునని యిదివరలో పరిచయపరచియున్నాము. పుస్తకము గుంటూరు పుస్తకమగల పేరవ్యాధిగలవ వారు అచ్చటికి దయచేయటకు వీలుకావందున పుస్తకం వార్షికోత్సవము నిలుపుదల కాబడినది.

సినిమా పాయింట్లు.

దత్తు విషయము.

హిందూలా మిత్రాక్షర ప్రకారం లోకమాన్య తిలక్ గారి మని తన భార్యకు అధికారం యిచ్చి తర్వాత అవివ దత్తు చేసుకొంటుంది అదత్తుకొమారునికి వివాహ మైనది. విస్సంతుగా వదిపోయినాడు భార్యమాత్రం వున్నది. అదత్తు కుమారుడు తనకు లోకమాన్య దత్తుతీసుకో మని తన భార్యకు అధికారము యివ్వలేదు. ఇట్టి సందర్భములో దత్తు కుమారుడు చనిపోయిన తర్వాత వారియొక్క దత్తుల్లి నల్ల రెండవదత్తు చేసుకోవచ్చునా అనేవిషయము, గంజుజిల్లాలో మదనమోహన రంగ భీమదేవు లనువారు పునఃపేత్తరు రంగభీమదేవు అవారివైక తెచ్చినదావా. సీయలో ప్రెసికాటన్ కోర్టును వెల్లి అచ్చట యేయని తీర్మానించినారంటే దత్తు పుత్రునికి పుత్రుడు కలిగితే అదత్తుకల్లి రెండవదత్తు తీసుకోవాడనన్న ఆదత్తు పుత్రునికి సంతానం లేకపోయినను ఆతనికి దత్తుతీసుకోవని ఆదత్తు పుత్రుడు తనభార్యకు అధికారము యిచ్చిపుట్టుకయితే అప్పుడైనను రెండవదత్తు తీసుకోవాడనని ప్రెసికాటన్ కోర్టు ఈ సందర్భం యేవల్ నెలలో తీర్మానించినారు అనిగా మొదటి దత్తుపుత్రుడు మొదట గావుండి వివాహము కాకనే చనిపోతే వానిదత్తుల్లి రెండవదత్తు తీసుకోవచ్చును. అదత్తుకు పెద్దవాడైన సరే వివాహమైతే సరే అట్టి సందర్భములలో అదత్తునికల్లి రెండవసారి దత్తు తీసుకోవాడనని తాత్పర్యము.

(2) బాయింట్లు హక్కు దార్లలో ఒకరు మాత్రము పేష్ కెస్టి చెల్లించి దామాషా గాబట్టుకొనుటకు తక్కిన హక్కు దార్ల వైన తేబడే దా వావిషయము.

విశువురం తాలూకాలో లోక శ్రోత్రియంగార్యులలో నలుగురు భాగధర్లున్నారు. పుష్టిగా అనగా డబ్బుల రైతుల వల్లశిస్తులు ముగ్గురు భాగధర్ల యొక్కనగా వ రూలు చేసి సర్కారువారికి శ్రోత్రియంతాలూకు పేష్ కెస్టి (Peshcush) చేపాకీగా, బాకీలేకుండా, చెల్లించివేసినారు. డబ్బులేని నా దారు రైతులవద్ద శిస్తునూలు చేయకుండా అమ్మగరు భాగధర్లు పూకవున్నారు. పేష్ కెస్టిలో నాలుగో వంతు భాగము ద్రవ్యమును రాబట్టుకొనుటకు నాలుగోవంతు భాగమునిమిద తక్కిన ముగ్గురు భాగధర్లు యొక్క సఫకోర్టులో దావా తెచ్చి నారు. ఈవాద్యము మోక్షార్థవరకు వెళ్ళినది. సర్కారు పేష్ కెస్టికి అయ్యేమొత్తమునకంటే, యొక్కన మొత్తమును, అమ్మగరు భాగధర్లు, రైతులవల్ల వసూలౌచేసి, పేష్ కెస్టి కట్టి నాకుగన్ను, పేష్ కెస్టిలో, దామాషాను గురించి, దావా చెల్లదని, మద్రాస్ మోక్షార్థ జడ్జిలు యీ సందర్భం ఫిరకరి నెలలో తీర్మానంచేసినారు.

టంగుటూరి నాయన శాస్త్రి

గుంటూరు నెల్లూరు జిల్లా కోర్టు ప్లీడర్.

(మ కాం) ఒంగోల్ కందుకూరు.

ఏలూరులోని హిందూ మతసంఘపు పనులొక సంవత్సరోత్సవము 21, 22 తారీఖుల జయప్రదముగా జరిగినది. మొదటిరోజున రాజపుహించివరవాస్తవ్యులగు గంటి లక్ష్మన్న పంతులుగారు బి. ఎ. బి ఎల్. అధ్యక్షత వహించిరి. చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు "సంఘసేవ" గురించి యువస్వనిందిరి. సంఘసంవత్సరవర్సకు బట్టి చూడ కొందరి సంరక్షకముకన్న ఈ సంవత్సరము సంఘమునే విధంబుల నత్యున్నతముగ సభిర్వర్ధిచెందినట్లు కనిపించుచున్నది. నుమారు రు 5000 (అయినవేల) విలువచేయు 8000 పుస్తకములగుల భాండాగారము గలదు. సభ్యులసంఖ్య 170 (మాట చెప్పిరి). సంవత్సరాదాయము రు 2445-6-8. కలకత్తానుండి రు 500-0-0 విలువచేయు మ్యాజిల లాంతరు తెప్పించిరి. సంఘము నిరంతరాయముగ చిరస్థాయయై పోవుచునుగ నుంప బగువను నమ్మకము ప్రజలకు గలుగుటకు 1880-వ సం॥ 21 అక్టోబర్ కారణం రిజిస్టర్ చేయబడినది. సంఘాపయోగమును గగిహించి ఏలూరు మునిసిపాలిటీవారు సంవత్సరమున రు 60-0-0 వివాళము నొసగుచున్నారు. సంఘసమక్షమున జరిగిన 'ఆంధ్రవాస్తవస' పరిక్షులందు త్రిపురై నవారికి బహుమానము లొసంగబడినది. మోతే గంగ రాజు జమీందారు గారు సంఘ స్వంతభవనమును తాము కట్టుచు గా కట్టించి యిప్పించెదమని సంఘసభ్యుల, సభాసమలవివాసపూరితమును కరతాశ్లభ్యులు మోచి ను నాదానముచేసిరి. పురోభివృద్ధికి మూలకంబులై, కంటికి తెప్పవలె కాదు మన్ను; పునఃకాలకసంఘు చైరుమాను రావుబహదూర్ ఆవరణలు మోచెద రామచంద్రాచార్యులకు గారు అన్నివిధముల యుపకారమును ఫలము నిప్పించుటకు కృషిచేయుచున్నారు. మధుల రామయ్యగారి కొమాళ్లు చిన్న రాజు శ్రేష్ఠిగారు రు 100-0-0 లిచ్చి సంఘకార్యకర్తలకుగా చేసిరి. రు 2000-0-0 వరకును చందాలు చేయబడినవి. సంఘభవనమునకు రు 10000-0-0 వరకును గావలెను.—ఒక విలేఖరుడు.

Towards Peace.

(Reuter's Agency)

Great Britain

At Dover.

LONDON, December 28. The weather at Dover, like in London, was crisp and frosty on President Wilson's arrival. The French cruisers escorted President Wilson to mid-channel, where he was met by Admiral Keyes, Commanding the Dover Patrol, who took over the escort, of which aeroplanes and seaplanes formed a part. The arrival at Dover was announced by the firing of salutes. A big crowd, lining the pier and the crews manning the ships, raised hearty cheers. The Duke of Connaught, on behalf of the King, met the President, and the Mayor presented an address.

At Charing Cross.

Forty-one guns were fired from the Tower and Hyde Park when President Wilson emerged from the Charing-Cross Station. The procession route was a blaze of colour, and not only the important buildings, but private houses were gay with bunting. Crowds had assembled early, the largest being outside the Charing Cross station, in Trafalgar Square, at the Hyde Park corner, and in front of the Palace. The scheme of decoration in the quadrant facing the Palace was especially effective, scores of Union Jacks and the Stars and Stripes flying from a row of masts. The King, Queen and other members of the Royal Family, Mr. Lloyd George, Mr. Balfour, Lord Curzon, Lord Robert Cecil, General Botha, Sir Robert Borden, General Smuts, the Lord Chancellor, Mr. Bonar Law, Mr. Austen Chamberlain, Sir George Barnes, Sir Eric Geddes, the Lord Mayor, Admiral Sir Rosslyn Wemyss, General Robertson, with other Admirals and Generals, Mr. Hughes and the Maharajah of Bikaner were among the distinguished and representative assemblage which greeted the President at the station. It was noticeable that the meeting with Mr. Lloyd George, Mr. Balfour and Lord Robert Cecil was especially cordial. The Grenadier Guards played the American Anthem. As the party emerged from the station in magnificent Royal carriages, such a shout of welcome from tens of thousands of throats rent the air as has rarely been heard in London, even the thunder of guns, the pealing of bells and the noise of the escorting aeroplanes overhead was temporarily drowned. President Wilson was obviously elated at, doffing his hat, he bowed smilingly in response. Forty American Pressmen who travelled in President Wilson's train, expressed themselves as deeply impressed by the memorable spectacle all along the route.

Magnificent Reception.

The reception was equally magnificent as the procession reached Marlborough House, Queen Alexandra, who was accompanied by the Queen of Norway, Prince Olaf and Princess Victoria, came out on the pavement. The crowd immediately fell back voluntarily, clearing the space for the Queen-Mother and party, and as the President's carriage passed, President Wilson, who was on the far side, leaned forward and saluted the Royal group, who waved their welcomes.

Continuous Cheering

There was continuous cheering from an immense multitude as the President entered the Palace. He appeared shortly afterwards on the balcony with Mrs. Wilson, followed by the King and Queen with Princess Mary and the Duke of Connaught. The President bowed acknowledgments, and waved his hat, standing for some little time bareheaded. The crowd cheering again and again, the Queen banded him a small Union Jack, which he waved repeatedly. He then handed it to Mrs. Wilson, who also waved it. President Wilson addressed a few words to the huge throng, expressing great pleasure at the reception. Five aeroplanes in battle formation flew over the Palace during the proceedings.

A Proposed Deputation.

Vincent Grey will head a deputation of the League of Nations Union to President Wilson on Saturday. The deputation will include Lord Bryce, General Smuts and Professor Gilbert Murray.

President's Reply to Mayor's Address.

Understanding between Great Nations.

LONDON, December 28. President Wilson replying to the Mayor of Dover's Address, said:—"We have gone through many serious times together. Therefore we can regard each other in a new light as comrades and associates, because nothing brings men together like a common understanding and a common purpose. Despite all terrible sufferings and sacrifices of this war, we shall, some day, in looking back upon them, realize that they were worthwhile, not only because of the security which they gave the world against unjust aggression, but also because of the understanding they established between the Great Nations, which ought to act with each other in the permanent maintenance of justice and right. It is, therefore, with emotions of peculiar gratification that I find myself here afforded an opportunity of matching my mind with minds of those who, with like intention, are proposing to do the best they can and that can be done in the great settlement of the struggle."

American Colony's Welcome.

Outside the Berkeley Hotel in London, the procession turned into Piccadilly and the President received a welcome from the American Colony. American Naval and Military Officers showered handfuls of flowers on the procession.

Order of British Empire.

Military Division.

LONDON, December 28. The King has instituted a Military Division of the Order of the British Empire for which officers and others engaged in war activities are eligible.

League of Nations.

Forecast of Principal Articles.

LONDON, December 28. The Imperial War Cabinet is meeting twice daily; the Premier presiding. It is understood that it is carefully considering the subjects to be discussed at the Peace Conference with the object of reaching some definite point of view before President Wilson arrives. French newspapers publish forecasts of the principal articles of the League of Nations, which, it is said, includes besides agreements limiting armaments and compulsory arbitration, the stipulation for a world conference to regulate the new relation between peoples. It is added that neutrals will be admitted to this conference. But no nation will be regarded as a member of the League of Nations or have equal rights with other nations of the League unless it gives satisfactory guarantees. Germany will be considered equal with other nations when she has discharged her debts.

The Naval Surrender.

Account of Commission's Work.

LONDON, December 27. The Press Bureau has issued an account of the Allied Naval Commission's work in the German waters. The Commission, headed by Vice-Admiral Sir Montague Browning, included distinguished American, French, Japanese and Italian naval representatives and was assisted by notable British and American technical experts. The Commission left the Firth of Forth on the 3rd December on board the "Hercules" which was escorted by four destroyers. The following day the "Hercules" passed a mixed lot of German ships going to Scapa Flow, which were making up the shortage in the agreed delivery. These included the battleship "Koenig," the light cruiser "Dresden," two Norddeutscher-Lloyd transport and a destroyer. The Commission was met at an appointed spot by the German Commission headed by Rear-Admiral von Goette, and including Captain von Mueller, of the first "Emden" which was beaten by the "Sydney." The Commission devoted itself to various tasks. The Sub-Commissioners delegated to inspect German warships found all in a filthy condition, and discipline at a low ebb, as much so in the latter case that a British officer in charge found it necessary salutarily to warn the sailors. Other Sub-Commissioners inspected the airship and seaplane stations and in the course of frequent journeying far inland, came to the conclusion that the representations that the people were urgently in need of food and clothes, were nothing like as justifiable as the authorities were seeking to impress the Allies. Agricultural conditions were obviously most favourable. A Sub-Commission visited the Nordholz Zeppelin station, whence all raiders to England started. Here they saw the famous L-14, which visited England twenty-four times. A memorable occasion was the passage through the Kiel Canal of the "Hercules" the first British battleship ever to do so. In the course of passage, the "Hercules" was warmly greeted by British war prisoners on banks. The great experimental Air Station at Warnemunde was visited under German protest. The Submarine Commission discovered scores of boats mostly nearing completion and hitherto not declared by the Germans. Arrangements were made to take them over despite Rear-Admiral von Goette's strong protests.

A Telegraph Concession.

LONDON, December 27. The Postmaster General announces that from the 1st January registered abbreviated telegraphic addresses, inwards and outwards, may be used.

Indian Army Officers.

Mentioned for Gallant Service.

LONDON, December 23. The following additional names are mentioned by F. M. Sir Douglas Haig for distinguished and gallant service and devotion to duty:—Colonels A. W. Peck and L. B. Vaughan and Lieut-Colonel H. E. Pryce; all of the Indian Army.

Industry in Peace.

Mr. Churchill's Reply to Lord Inchcape.

LONDON, December 24. In the course of a speech on the turnover of industry from war to peace basis, Mr. Churchill declared that there was no foundation for Lord Inchcape's complaint that a ship had been hung up because a priority certificate was required for a propeller shaft. No certificate or permit was now necessary for the purchase of steel or for the manufacture of a propeller shaft.

M. Peragini and Sir F. A. Robertson

LONDON, December 23. The death is announced of the artist M. Peragini and of Sir F. A. Robertson.

Mr. Wilson's Conference Most Satisfactory to Both Sides.

No Serious Difference of Opinion.

LONDON, December 27. Reuter is authorised to state that the conferences with Mr. Wilson at the Buckingham Palace and Downing Street proved most satisfactory to both sides. The discussion at the Conferences extended to a very wide range of subjects including the President's fourteen points. All the statesmen engaged expressed themselves most pleased with the result of day's work. One said you can certainly say there was no serious difference of opinion.

Serbia

Serbo-Montenegrin Union.

LONDON, December 22. COPENHAGEN.—A message from Agrem states that the Montenegrin Skupstina has officially announced Montenegro's union with Serbia.

Russia

The Russian Situation.

Bolsheviks Disarm Govt, Militia.

LONDON, December 27. A Russian wireless message says:—The Bolsheviks disarmed the Government's militia in the district of Tomashov (Poland). A regular battle occurred between the Bolshevik and Polish troops in the district of Dombrova.

Bolshevik Destroyers Captured.

LONDON, December 27. The Admiralty announces:—Captain B. S. Theiser, commanding CALYPSO, reports that he has captured two Bolshevik destroyers one of which was engaged in bombarding the light-house in the vicinity of Reval. The officers and men were taken prisoners.

Germany

German Restitution.

French Minister's Statement.

LONDON, December 25. PARIS.—The note issued by the French Minister of Finance says:—In conformity with the agreement signed at Spa, the Germans have made restitution of the financial securities taken from the banks at Lille, Douai, Cambrai, Moulbaix, Tourcoing, St. Quentin and elsewhere. The Germans are depositing in Brussels about three milliards of francs.

Ex-Kaiser and Kaiserin.

LONDON, December 23. The "Frankfurter Zeitung" states that the ex-Empress will scarcely live to see the New Year. She is suffering from apoplexy and heart-disease. The Ex-Kaiser is also seriously ill. His carditis is aggravated, and it is thought it may spread to his brain.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

All India Mahomedan Educational Conferences. Resolutions.

Congratulations to King Emperor.

SURAT, December 28. The Mahomedan Educational Conference met this morning at about 10, Sir Ibrahim Kohimulla presiding. The first resolution offering congratulations to the King-Emperor was moved by the chair as follows:—That this All-India Mahomedan Educational Conference respectfully tenders its loyal and devoted congratulations to His Imperial Majesty the King-Emperor on the glorious termination of the world war, which has vindicated the principles of liberty and justice for which the Allies stood and fought. It was carried unanimously. A resolution moved from the chair and passed, appreciated the Nizam's services to education and congratulated him upon his being entitled Mehdi Millat Va Din by the community and expressed the conference's regret at the death of notable Mahomedans during the year. The next resolution, moved by Khan Bahadur Haroun Jaffer, thanked the Government of Bombay for the satisfactory solution they arrived at regarding the Urdu language difficulty in schools. The next resolution passed was about establishing hostels for Mussulman students in Surat and every place. Mr. Delvi of Palanpur, in moving the resolution, said that if each Mahomedan paid one rupee at least there would be sufficient funds for the purpose. Donations from one rupee to one thousand were paid on the spot. Several Hindu gentlemen present also contributed. An All-India Committee was appointed to consider the medium of instruction for Mahomedans in different provinces, the committee including Dr. Ziauddin, the Hon'ble Nawab Ali Choudhary, the Hon'ble Mir Asad Ali, Mr. Hydari and Kazi Kabruddin. With regard to the fund for hostels a committee was appointed with Mr. Mahomed Kader Shaik, Oriental Translator, as Secretary. The conference adjourned till the afternoon.

Muslim University.

SURAT, December 29. At the Mahomedan Educational Conference yesterday afternoon, Ismail Haji Muea, a merchant in South Africa, made a donation of Rs. 10,000 to the Aligarh College for founding ten monthly forty-rupee scholarships for Guzerathi students. Mr. Shaikh Abdulla proposed, and Kazi Kabruddin seconded, that having regard to the delay in securing the establishment of a Muslim University, early steps be taken to secure necessary legislation in the matter. The resolution was unanimously passed. Another resolution expressing feeling that the Government of Bengal failed to carry out their promise to the Muslims at the time of annulling the Bengal partition that a separate University would be established at Dacca so that the Muslims might not be injuriously affected by the annulling of the partition. Among the resolutions passed at to-day's sitting were, one praying the Government to appoint an Urdu Educational Inspector in Burma, another asking the Government of Bombay to utilise the donation of Sir Mahomed Unif immediately to establish a Muslim College. The conference also adopted three resolutions passed by the Muslim Students Conference, which met recently at Bombay. They were (1) ask the University to have compartmental and six monthly examinations, (2) to have Arabic taught at least in one Government College and high school, and (3) urging the extension of the Anjuman hotel at Bombay. The Conference finished its work this evening. The proceedings of yesterday and to-day were generally in Urdu and occasionally in Guzerathi and English.

The Indian National Congress.

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

Second Day's Proceeding Loyalty & Devotion.

DELHI, December 28.

The National Congress resumed its sittings at 11-30 a.m. to-day, the attendance being larger than the opening day. The proceedings commenced with the singing of national songs after which the following resolution was put from the chair and carried:—"That this Congress most respectfully begs to convey to His Majesty the King Emperor its deep loyalty and profound devotion on the successful termination of the world war; that this Congress desires to place on record its profound appreciation of the brilliant gallantry of the Allied forces and particularly of the heroic achievement of the Indian troops in the cause of freedom, justice and self-determination; that the foregoing resolutions be communicated to the Governments of the Allied nations and the United States of America through His Majesty's Secretary of State of India and to His Excellency the Commander-in-Chief of India."

Mr. Kharade on Declaration of Rights.

Mr. G.S. Kharade next moved for the reaffirmation of the Special Congress resolutions demanding self-government, declaration of rights and a resolution regarding Commissions in the army. Mr. Kharade spoke on the declaration of rights only. He said that the bill of rights was the foundation of everything in political life. Even if all the reforms they asked for were granted they were of no use unless the rights demanded in this bill were not granted. At present a wave of democracy was passing all over the world and for the existence of democracy the rights embodied in the resolution were absolutely necessary in order that men might exist and live as they desired to live. The first thing necessary was to have freedom of speech. If there was no freedom of speech there would be no communion of thought; if there was no communion of thought there would be no friends; if there were no friends there would be no associations and if there were no associations there would be no regulations; and if there were no regulations no community would be established. The next thing that was absolutely necessary was the freedom of the association. If they could not discuss the things uppermost in their minds how could they be a progressive society?

Then There Should be a Free Press.

What they did should be carried to the uttermost end of the world so that all those who share their thoughts and aspirations might combine and make effort to realize common ideals of them all. It was not necessary for him to remind them that the right of the association was recently denied in Calcutta. With what result. They were aware of. Then there was the

Right to Bear Arms.

What protection had the cultivators from the animals eating away their crops? Animals would not obey the service of the court and whose fault was it that the cultivator's crop was eaten up? The Arms Act had taken away their right to defend themselves. Then the most important thing was arms, without which previous rights were also useless. Those expressing their opinions ought not to be punished. Whence came this wonderful power? It had now three words—internment and imprisonment. It was again divided into three parts—simple, rigorous and political imprisonment included solitary confinement. "My God", he explained, "where is it to end?" What the resolution said, Mr. Kharade continued was that nobody's liberty should be taken away except by a sentence of the ordinary court. It was easy to appoint a special court and put their people who would easily give conviction. It was therefore necessary to have the ordinary court. He also referred to the

Disparity of Treatment

accorded to the Indian and European accused.

Mr. V. J. Patel on Self-Government.

Mr. V. J. Patel in seconding the resolution spoke on self-government a part of the resolution and insisted on time limit. He observed that there should be a radical change in the present system of Government and unless and until it was altered and complete Self-Government conferred on them

Poverty and Illiteracy

which were the result of the bureaucratic rule could not come to an end.

Ghulam Moimuddin on Hindu Moslem Question.

Mr. Ghulam Moimuddin supporting the resolution in Urdu said that it was modesty on the part of the English when they said that their pupils, the Indians, were not fit for self-government after their 150 years' training. Their opponents in the Anglo-Indian community could urge only one stock argument and that was how was Hindu Moslem question going to be settled. His answer was that this question was there 150 years ago. It was also there in the time of Akbar and Shahjahan. They and all Todarmals and Munshis alive even now.

Pandit Ambika Prasad Bajpai

in further supporting the resolution in Hindi said just as a parent would get rid of a private tutor if the latter did not succeed in getting his pupil pass his examination, they should get rid of their tutors as they had failed to fit them for self-government. They had paid large sums of money so that they might be served well, and not for neglect of duty. The speaker continuing said when he asked them to get rid of the tutors he did not mean that the English should leave the country. What he meant was that the English shall no longer remain masters

Mr. Urdu Bir Singh Said

as a Rajput he felt keenly in the matter of commissions. He thought it a disgrace to them to have to make this demand from the Imperial and historic city of Delhi, but they were helpless in the matter as their condition was deplorable. The resolution was then declared carried.

Before proceeding with the day's work the President announced that with regard to one of the resolutions on the agenda he had received notice of several amendments, discussion of which would take up a very long time. He had therefore after consultation with the members of the Subjects' Committee decided not to take up that resolution. They would deal with amendments in the Subjects Committee as far as to be able to dispose of it in shorter space of time and with greater unanimity. The resolution referred to as appearing on the agenda paper reads as follows:—"That this Congress also reaffirms the resolution relating to self-government passed at the Special Session of the Congress held in Bombay subject to this that in view of the expression of opinion in the country since the sitting of the said special session this Congress is of opinion that so far as the provinces are concerned full responsible government should be granted at once and that no part of British India should be excluded from the benefit of the proposed constitutional reforms, that non-official Europeans should not be allowed to form separate electorates on the ground that they represent the mining or tea industries and if they are allowed, such representation they should be limited to their proportion compared to the population of the provinces concerned."

Congress Adjourned.

After Mr. Kharade's resolution was declared carried the president announced that he would adjourn the Congress till to-morrow as members of the Subjects Committee had to meet members of the Council of All-India Moslem League to discuss certain resolutions.

The Congress then adjourned.

To-day's session of the Indian National Congress was very short lasting for about a couple of hours only. This has been to many rather a disappointment. The pandit was almost full by half past ten. At eleven when the President was expected even the remotest seats were occupied. One could hear a hum of many voices speaking to each other in whispers which now and again broke into cries of Bande Matharam and loud applause as one by one the distinguished Congress veterans stepped into the pandit and appeared before the public gaze. Pandit Malaviya was rather late in arriving and the strain of expectation was very intense indeed when shouts and cheers of welcome announced the presidential procession. The president was preceded by a group of page of honour about a dozen in number. These were little boys from respectable homes neatly dressed in scarlet velvet tunics and pink fold laced turbans. He was accompanied by Mrs. Besant and a few other distinguished Congress men. The route within the pandit itself was lined with the Congress volunteers, in Khaki uniforms and as soon as the cream 'ashkan' and the white turban of the President were noticed tremendous uproar and deafening cheers of greeting were heard from different quarters of the pandit. It was 11/45 when the president took his chair.

The opening music to-day as well as on Thursday deserves mention. Mrs. Sarala Devi Chowdaram had organized the choir and trained the girls who sang Bankim Chandra Chatterjee's "Bande Matharam" on Thursday and for to-day's music we are indebted to Mrs. Sarala Devi herself for the words were written and the music was composed several years ago for a similar occasion. The most noticeable feature of this year's music was a double choir of girls and boys. One could distinguish the deep bass of the boys from the soprano of the girls. The chorus was very effective though the first part of the music was lost in the inevitable noise of the crowd. As soon as it was realized that the national music was being sung the whole audience stood up and listened quietly. The song had to be repeated several times and there were loud cheers of appreciation when it stopped. One could not but miss some of the moderate leaders especially Babu Surendranath Banerjee who, I believe, is one of the few surviving veterans who first organized the Indian National Congress 33 years ago. With the exception of Mrs. Besant not a single Ex-president of the Congress was present. Some of the illustrious men are now in their graves but it is very sad to miss the rest on an occasion like this. The present Congress is strikingly an assembly of younger men and perhaps in a way more representative of the India of to-day. Yet the wisdom that the age and experience bring is no negligible factor of the national life, for it ensures sobriety of judgment, expression which compels the respect of even hostile critics. The first two resolutions namely that of India's loyalty to the British Throne and its appreciation of the brilliant gallantry of the Allied forces and Particularly of the heroic achievement of the Indian Troops, in the recent war were moved from the chair. Both of them were explained in Hindi and were passed enthusiastically with cheers, the whole Congress standing up. On the agenda there were three other resolutions, but the President announced that one of them could not be taken up for he had several notices of amendments and that would necessitate a further discussion in the Subjects Committee. The last one had to be dropped for want of time. Whatever time could be found was almost entirely devoted to the third resolution namely the reaffirmation of the principles of reforms contained in the resolutions relating to self-government adopted in the Indian National Congress and the All-India Moslem League held at Lucknow in 1916 and at Calcutta in 1917. It also included the various other items such as the fitness of the Indian people to govern themselves and the reservation to the Government of India of undivided authority on matters directly covering peace and defence of the country, and also a prayer for a Parliamentary Statute declaring the rights of the people of India as British Subjects.

Audience Carried away by Kharade's Speech

Mr. Kharade who proposed the resolution confined himself chiefly to the latter part. Loud and persistent cries interrupted him in the beginning, but Mr. Kharade had the presence of mind to recite for the gratification of the audience in Indian verse in which words from most of the Indian vernaculars were very factually introduced. It sounded like Sanskrit yet no Sanskrit scholar could divine what it meant. The audience took it as a treat and listened to the speech which was in English. Mr.

Kharade enumerated the disabilities of the Indian People in his own humorous way. One wished he could have spoken in a louder voice for although the Congress was quiet he could not possibly be heard by many especially those in the visitors' gallery.

India's Fitness to Self-Government

Mr. Patel who supported the resolution had also to face an uproarious audience who cried for Hindi. It was an unreasonable demand, for Mr. Patel hails from Bombay and could not be expected to have sufficient knowledge of the vernaculars of North India. The President had to assure the audience that some of the supporters of the resolution would speak in Hindustani. Mr. Patel spoke on the first half of the resolution. It seems the speaker who evoked the greatest enthusiasm was Mr. Gulam Moimuddin of the Punjab. He spoke loudly and in excellent Urdu. Cries of "Go on" could be heard from many parts of the pandit when the President's bell announced that the time was up. Pandit Bajpai of Bengal spoke in Hindi and Mr. Uday Singh, a Rajput, in Urdu. Dr. Gokal Chand Narang of the Punjab who spoke in English made a good impression. The arguments advanced in support of the resolution were those which are usually put forward from the platform and the press. Most of the speakers made use of the following dilemma namely "India is either fit or unfit to govern herself. If the former she must not be denied self-government any longer, if, however, she is considered unfit, it reflects a great discredit on the British administration in India. If India after hundred and fifty years of British rule has not learnt to take care of herself it is time that a new government, i.e. the Government of India by herself, should be tried, for it shows the failure of the British Government."

The Congress was adjourned at about half past one till eleven the next day.

Third Day's Proceedings, Self-determination Principle.

DELHI, December 29.

The Indian National Congress re-assembled this morning at 11-30. The attendance was not as large as yesterday, but the interest in the proceedings was greater. There was an air of uncertainty about the day's work as dissatisfaction prevailed over the resolutions settled by the Subjects Committee, which had failed to secure unanimity. Various delegates were busy, considering several amendments. Resolutions which have raised controversy relate to the demand for full autonomy for provinces, the question of self-determination as some delegates contend that the word applies only to subject nations and they desire that the words "Self Government" or "Home Rule" or "Swaraj" be substituted in the resolution. The third resolution which seems to have led to differences of opinion is about the election by the Congress of Mr. B. G. Malhotra to represent India at the Peace Conference. The following resolutions are placed on the agenda paper. "That this Congress also reaffirms the resolution relating to self-government passed at the Special Session of the Congress held in Bombay subject to this that in view of the expression of opinion in the country since the sitting of the said special session this Congress is of opinion that so far as the provinces are concerned full responsible Government should be granted at once and that no part of British India should be excluded from the benefit of the proposed constitutional reforms, that non-official Europeans should not be allowed to form separate electorates on the ground that they represent the mining or the tea industries and if they are allowed such representation they should be limited to their proportion compared to the population of the provinces concerned."

Position of Punjab in the Reform Scheme.

That this Congress views with great apprehension the attempt made in certain quarters to assign an inferior position to the Punjab in the reform scheme and urges that having regard to its political, military and historical importance, its wealth, education, special advancement and its magnificent services during the last war the Punjab should be placed on a basis of equality with Bengal, Madras, Bombay and the United Provinces.

Freedom of Person, Press and Speech Demanded.

In view of the pronouncement of President Wilson, Mr. Lloyd George and other British statesmen, that to ensure the future peace of the world, the principle of self-determination should be applied to all progressive nations he it resolved that this Congress claim the recognition of India by the British Parliament and by the Peace Conference as one of the progressive nations to which the principle of self-determination should be applied, that in the practical application of the principle in India the first step should be the removal of all hindrances to free discussion and therefore the immediate repeal of all laws, regulations and ordinances restricting the free discussion of political questions whether in the press, private or public meetings, or otherwise, so that the legitimate aspirations and opinions of all residents in India may be fearlessly expressed; further the abolition of laws, regulations and ordinances which confer on the executive the power to arrest, detain, intern, extern or imprison any British subject in India outside the processes of ordinary civil or criminal law, and the assimilation of the law of sedition to that of England the passing of an Act of Parliament which will establish at an early date, complete responsible Government in India, when complete responsible Government shall be thus established the final authority in all internal affairs shall be the Supreme Legislative Assembly as voicing the will of the Indian nation.

Resolutions Passed.

Resolved further that in the reconstruction of the Imperial policy whether in matters affecting the inner relations of the nation constituting it in questions of Foreign Policy or in the League of Nations, India shall be accorded the same position as the self-governing dominions;

Civil Service.

That this Congress reaffirms the resolution of the Special Congress demanding that 50 per cent. of the Indian Civil Service should be recruited in India;

Rowlatt Committee.

That this Congress views with alarm the recommendations of the Rowlatt Committee which, if given effect to, will interfere with the fundamental rights of the Indian people, impede the healthy growth of public opinion and would also prejudicially affect the successful working of the constitutional reforms;

Removal of Defence of India Act

This Congress urges on the Government to remove from the Statute Book immediately the Defence of India Act, Bengal Regulation III of 1918 Bombay and M. L.

Regulation of 1819 and 1827, respectively, the Press Act, the Seditious Meetings Act, the Criminal Law Amendment Act and other similar repressive measures curtailing the liberty of the subject.

Release of all Political Prisoners.

This Congress further urges upon the Government that all detainees, interned or externed, under the Defence of India Act or the aforementioned regulations and all political prisoners should at once be set at liberty as an act of amnesty in view of the victorious termination of the war, as also to ensure the success of the new regime under the new scheme.

Women Suffrage.

That this Congress urges that women possessing the same qualifications as are laid down for men in any part of the scheme shall not be disqualified on account of sex.

Elective Delegate at Peace Conference.

That this Congress while fully appreciating the wisdom of the recognition of India's right to be represented directly by an Indian at the Peace Conference, protests against the principle of nomination by the government and demands elective delegation on this occasion.

Lok Tilak Nominated as Peace Delegate.

That the Congress nominates Lok. Bal. Gangadhar Tilak to represent the people of India at the Peace Conference and urges upon the Government to so arrange that Lok Tilak may attend the Peace Conference as the representative of the people of India and that telegrams to that effect be sent to Lok Tilak, the Viceroy, the Secretary of State for India, the Prime Minister of England and the Peace Conference.

The Deputation to England.

At the commencement of the proceedings, the President read the following letter to him from Sir James Duboulay, Secretary, Home Department, London and said:—It was a matter of congratulation that they would be able to send their deputation to England. The letter says:—"I am to say that the embargo on the issue of passports to the delegates of the Congress and other bodies will now be relaxed, but I am to explain that owing to the shortage of accommodation the delegates will probably find great difficulty in securing passage. You will remember that the Home member in the Legislative Council stated that it would be regarded as a matter of national importance that deputations should visit the United Kingdom when the reports of committees now at work in this country were received and came before Parliament. That moment has not yet arrived and it will not be possible to grant the deputation those special facilities which the Government had hoped to accord them at a later date. Nevertheless with due regard to the very cogent claims of others, such consideration as is possible, will be given to a strictly limited number of applications."

DELHI, December 29.

Mr. B. Chakrabarty in moving the first resolution said that a question might be asked why within four months the passing of their resolution at Bombay they were demanding complete autonomy for the provinces. Before he proceeded to justify that resolution he wished to point out that this National Assembly was intended to express and ought to express the opinion of the country. It ought to be the mouthpiece of the nation. This National Assembly existed for the reflection of opinion of the people of the country for the benefit of the country, for the Nation. He then took rapid retrospect of what had happened in connection with self government since 1885. From 1885 to 1915 they had reaffirmed the resolution that India was entitled to self government. For the first time in 1915 Sir Sayendra Sinha struck a discordant note regarding their not being qualified to self government immediately. Although that was the view taken by Sir Sayendra as President of the Congress, the Congress reaffirmed its previous resolution. He then referred to the various utterances of Mr. Surendranath Banerjee with regard to their right to have full responsible government and observed what had created certain amount of trouble was more the question of attitude of mind and that the scheme of the moderate's conference was a stark no overent. He then dealt with the objections of Anglo-Indians. With regard to the objection taken or that of want of electorate he said his answer was the Indian peasant was capable of exercising his political rights just as well as any other peasants in the world. With regard to the interests of millions he said he appealed to the President to refer to his note attached to the Industrial Commissions report to show that instead of being friends of the dumb masses, Anglo-Indians had for purposes of exploitation had killed every industry, every art, everything in which Indian Peasants and Indian articles were celebrated all over the world with the result that they were left hewers of wood and drawers of water. In point of fact the Anglo-Indians were not the friends of the masses. The third objection taken was that they, Indians, would interfere with commercial rights. They had said they would not, but if it meant that Anglo-Indians were to absorb everything, mining industry, coal industry, tea industry, then he said he did wish to interfere with their rights. Continuing Mr. Chakrabarty said the reason why those demanded full autonomy was since the Bombay Congress the situation had changed. Since then Bombay had declared in favour of full autonomy, the United Provinces had done something, Bengal had already declared it and they found other provinces were following suit. They were there on behalf of the people and if they found their suggestions did not meet with the approval of their countrymen they must modify their views and he therefore had not the slightest doubt they would accept the resolution.

Mr. Patel in seconding the resolution said he regretted there were some among them who out of policy or for reasons best known to them asked them to drop from their resolution words "disappointing and unsatisfactory". Were they going to do it? (Cries of No.) There was no use of diplomacy and policy. They should go straight and say what they thought. In his opinion unless the Government of India was reformed and fiscal autonomy granted, the reforms were not worth having.

The President then said he was calling upon Mr. Srinivas Sastri to move his amendment and he would bespeak their patient, courteous and considerate hearing to what he had to say. They might differ from him but he was sure they would give him patient and courteous hearing.

Mr. Sastri then rose amidst loud cries of welcome to move his amendment. He said he took their kindly welcome to mean that they gave him a reminder if he needed one that on this Congress platform all shades of political opinion were to find expression and that any one who had welfare of the Indians at heart was sure of a welcome on this platform so that he might deliver himself of such statements as he might have. That thought was encouraging him and therefore he bespoke their indulgence while he laid before them a few matters out of several that he might, but which he did not for want of time. He would lay before them a few matters which might, he feared, be distasteful to the majority of those he had the honour to address. His amendment was to drop from the first clause of the resolution all words beginning from "subject to this modification" and substitute words "except clause pronouncing scheme disappointing and unsatisfactory" and a clause "fixing period of fifteen years for conferment of responsible government as a whole."

Mrs. Besant, who spoke first, said that she was in agreement with Mr. Sastri with regard to the first part of the amendment and she was opposed to the remaining two. She said she held by words "disappointing" and "unsatisfactory" and thought that they were vital as regards the question of time limit, personally she thought the period of fifteen years too long but she would not move a shorter period because on this point too it had been said quite truly that they had to compromise at Bombay there were several vital matters on which Mr. Sastri was prepared to go with the Congress. He also wanted to make that the Government advance as well as provinces. He also claimed in the Central Government subjects which the Congress and the League had said should be left to them. He also wanted elected presidents and Vice presidents of legislative councils. He also wanted fiscal autonomy without which all reforms were empty sham, utterly useless to the nation. Then, it was not Mr. Sastri alone. It was all those gallant moderates who stood by them in Bombay, who went as far as they could to promote unity. As she had said before it was idle for their cavalry to gallop ahead and be separately annihilated by the enemy. That was way to defeat and not the way to victory. They did require union and though they endorsed the statement that they were fit for responsible government the at least would rather wait for it for six or more years than part with men in the Indian nation who helped them in Bombay. She felt she had made the compromise with them and it was binding on her. They ought not to be ahead of that compromise. Compromise with Bureaucracy, with Government or with enemy was a shameful thing, there was nothing to be ashamed of a compromise with their own brothers. She cautioned them that in the face of a disciplined army they ought not to be a mob. With regard to the other part of the amendment she ventured to appeal to Mr. Sastri to consider what it meant. They were told by their rulers they had reached the principles beyond which they were not prepared to go. If they had that statement from the Viceroy and the Secretary of State then the reforms were disappointing and unsatisfactory. She should say when Great Britain was fighting against autocracy when she was proclaiming to the world she was fighting for democracy was it then for the Viceroy, the representative of King George whose forces fought against autocracy to say that he would maintain the machinery of autocracy, and that it was a scandal and shame if Great Britain confirmed such statement. She urged them to maintain the Bombay scheme and stand by it.

Nawab Sarfraz Hussain Khan supported the original resolution. Pandit Courishanker, a tenant delegate, in further supporting the resolution said the sufferings of their brethren in the villages had grown intense under British rule and they would not wait a day longer for a change in the system of government.

Mr. Ramaswami Iyer urged them to stand by the Bombay resolution. He observed that it had been urged since Bombay resolution the Legislative Councils had expressed their views, but the function of the Congress was not to take Provincial but imperial view and he strongly held that the Congress had the right to lay a mandate on the members of Legislative Councils as it was the final arbiter. Several speakers then addressed the Congress in support of the original resolution.

DELHI, December 29.

Mr. Satyamurty further supporting the resolution said the expressions "unsatisfactory and disappointing" were too mild compared with the volume and intensity of opinion in the country. He opposed Mrs. Besant's proposal very strongly. She had talked of cavalry rushing ahead but he asked had they ever heard of cavalry turning back to see whether infantry was following or not. He submitted that the Congress represented a cavalry and not an infantry and the artillery. "In Mr. Sastri the Congress represents the whole army. Mr. Satyamurty vehemently repudiated this contention and maintained that the Congress represented a cavalry and Mr. Sastri was one of them. He reminded them that in the war against Germany in the darkest times when blows after blows were delivered had maintained her demands at the highest and that was how battles were won. Answering the question what had happened since the Bombay Congress to modify their demands he said Madras the Police shot at an inoffensive mob, in Bengal they had Calcutta riots, in Bombay they had Willingdon memorial affair, in Delhi the procession of their President was stopped and the Indian national was thus insulted. Much though they respected the eloquence of Mrs. Besant and Mr. Sastri he asked them not to follow eloquence but the dictates of their conscience and vote accordingly.

Mr. B. C. Pal, next speaker, asked them to consider what would be the effect of the deletion of the words "disappointing and unsatisfactory" upon public opinion in England, outside England, upon public opinion of statesmen of the whole world. He said if Mr. Sastri would give assurance on behalf of his friends that they would delete preamble of their resolution they might consider whether they could fall in line and delete these words. The retention of all exuberant welcome in the resolution of the moderate conference would mean to the world that India had with one united voice accepted layally, thankfully and gratefully the scheme towards responsible government. It would mean that they were already self-determined so far as constitutional reforms were concerned. Were they prepared to send that mandate to the world at large? (Cries of No.) If not they should stick to the words with grim of men who knew their minds when they put in those words. With regard to full provincial autonomy he said

in Bombay they had asked for all subjects excepting law, justice and police. He asked if they were afraid of law (Cries of No). Were they afraid of justice (Cries of No). The speaker said they were more so because they were not afraid of law and justice because in this country law police and justice did not always go together. They had agreed to the Bombay resolution at the special pleadings of Mrs. Besant for the sake of union. Reference was made to the compact. He asked who was the other party to the compact and whether that party had entered into the compact. Concluding he said:—If the war had altered anything, if it had revealed anything, if it had brought any message it was "demand your right, demand full measure of your right. The right which God has given you demand for, strive for it, sacrifice for it, and the will of God you will get it."

Mr. B. N. Sarma said he could not but support Mr. Sastri's amendment with regard to full provincial autonomy. With regard to the rest he was in cordial agreement with what was done in Bombay. Speaking then on that part of the amendment he said he took it that they were resolved not to ask for complete self-government. He asked them to analyse their arguments intellectually and not emotionally and to see whether when they were asking for fiscal autonomy in Central Government and full provincial autonomy they were not asking for complete self-government. On the question of fiscal autonomy there was no difference of opinion. Everybody wanted it and with fiscal autonomy granted he for one would be satisfied with very little in the provinces. When fiscal autonomy was granted then what would be left over to government? They must therefore give up some subjects in provinces and ask for transfer of a few in the imperial. As they had accepted the principle of partial responsibility they had no alternative but to say they would part with certain subjects, for six years he did not think that was surrender of their rights. He asked them to look to the attitude of the House of Lords and how public opinion in England was hardening against them. They might even lose sympathy of their friends in the House of Commons and he submitted that the passing of the resolution was a suicidal policy. He urged the

Un-corrected.

compromise made in Bombay was prudent and statesmanlike and was not surrender of their rights. He once again appealed to their intelligence as against their emotion.

At this stage the delegates shouted that the resolution should be voted upon but the President said in view of the importance of the subject he would invite further discussion. Thereupon Mr. Jamshed Das Bhabha and Devan Bahadur Govind Raghava Aiyer spoke supporting the attitude of Mrs. Besant and Mr. Sarma.

Mr. Fazlul Haque, president-elect of Moslem League opposing Mr. Sastri's amendment said if Mr. Sastri had said that time limit was unnecessary not from motives of expediency but as good grace for the bureaucrats to allow them sufficient time to bundle up their goods and leave India he would have appreciated the point but what Mr. Sastri wanted to do was to leave to the good graces of bureaucracy to determine when they would give them Indians power to manage their own affairs. The whole thing looked like an unpleasant intruder getting into his room and his telling the intruder please yourself and go when you like instead of telling him go at once or I will show you the way out. They were asked what had happened since the Bombay Congress to alter their decision. He was speaking from personal experience of how bureaucrats used their power. He had seen that in the last Calcutta riots. He would be false to his conscience, false to the evidence of his eyes, false to his country, false to the traditions of this great assembly, if he did not say that the bureaucracy must go at once.

Mr. O. R. Das was the last speaker. In the first place he congratulated Mr. Sastri on having joined them on the Congress platform. He offered congratulations to Mr. Sastri because he considered that the Congress to be higher and mightier than any man however great his or their attainments might be. He however could not congratulate Mr. Sastri upon his amendments and he stood before them to enter his most emphatic protest against those amendments. Dealing with the amendment about time limit he asked who was to tell them when they would get self government. British Parliament was ruling them through civil service and if no time limit was fixed who was to decide? It was the civil service. They further knew that the grant of self governments meant death of bureaucracy and could any reasonable man expect the bureaucracy would sweetly put an end to itself. With regard to the words "disappointing" and "unsatisfactory" he asked them to put their hands on their breasts and ask themselves the question whether the scheme was satisfactory. If their answer was "no" they should have the courage of their convictions and proclaim to the world that the scheme was disappointing and unsatisfactory. Regarding full provincial autonomy he observed that Mr. Sastri's argument was because they had accepted the system they ought not to ask for full provincial government. He submitted that they had nowhere accepted the principle. So far as provincial governments were concerned unless they got full provincial autonomy they would not have obtained substantial step towards responsible government in the country. Continuing the speaker said, Mrs. Besant had urged another ground namely the ground of compromise. He was not told upto then definitely as to who were the parties to the compact. One speaker had said it was between the nationalists and the moderates. If that was so Mrs. Besant was out of court because the moderates as a party had not joined the Congress and therefore the moderates had broken the compact and he who broke the compact had no right to insist on the performance of contract by the other side.

At this stage Mrs. Besant rose to a point of order and observed she had said nothing about the compact. She had only referred to compromise with them in the Congress. At this stage the president also spoke upon which Mr. Das insisted on his right to put his own interpretation on speeches and refused to speak if he was not allowed to do so. The delegates intervened and shouted.

Mr. Das continuing said if it was a compromise between the nationalists and some moderates his answer was who were those nationalists and those moderates. What right had they got to barter away the rights of people by compact and compromises of that description. So far as he was concerned he had joined in it fully hoping that the moderates would join them. They had not. Were they

hen to sell away their birthright? Such a principle was pernicious and he refused to follow it. The whole country demanded this reform and he called upon to reject the amendments. Amendments were then put to vote separately and all were defeated by overwhelming majority. The original resolution was then carried amid acclamation. The Congress then adjourned till to-morrow.

DELHI, December 29.

To-day's sitting of the Congress has been very remarkable in many ways. There was an abundance of passionate oratory, responsible outbursts of popular feeling and a general excitement which kept the audience wide awake. It was expected that the Subjects Committee which is having, where told, long sitting would be able to come to an agreement as to the various resolutions and make the discussions in the Congress easy and decisive. But the debates in the committee, if we are to judge by the results, succeeded neither in production of any sort of unanimity nor in any saving of time of the Congress meeting. Although there were seven resolutions on the agenda the first one alone took up all the time. Through it would be considered from the business point of view rather a poor achievement yet one would say with a sigh of relief that the storm would now abate and there would be plain sailing tomorrow. The reform schemes and self government have been a veritable bone of contention for the last few months and there has been so much talk and writing on the subject that other political problems have been thrown into the back ground although a resolution on the subject was passed at the special session of the Congress held in Bombay a few months ago and here was a unanimity of opinion due to the efforts of Mr. Besant, who worked out a compromise between certain leaders of the two opposing parties, moderates and extremists, yet the mucous was redoubled to day together with all the possible now. What we regret most is the uncharitable allusions and insinuation made by some of the speakers against persons who have rendered invaluable services to the country, but happened to differ from them in some of their political opinions. The acrimony of party politics and the veiled contempt shown by the younger members of the Congress towards the worthy veterans were neither pleasant nor decent. The impatience of the younger members and their utter disregard of decorum made it difficult to create a good impression on an impartial and unbiased mind. Respect for age and long and devoted service and even good breeding it seems as ceased to have any place in Indian political life. One sympathized with the Chairmen who found it extremely difficult to keep order and who might have felt extremely embarrassed with an uproarious crowd on the one hand and a succession of excited speakers on the other whom it was difficult to keep within the limits of time and the scope of the discussion. One could not but admire the wonderful patience and the coolheadedness with which Pandit Malaviya conducted the business of the Congress to-day. The difference between the moderates and extremists or nationalists as they prefer to call themselves centered round three or four issues, namely whether the Montagu-Chelmsford reforms were merely somewhat inadequate and defective or altogether unworkable and disappointing. The special session of the Congress described it in the latter terms. Mr. Sastri wanted to delete these expressions from the resolution and this evoked a great deal of heated discussion. The other was whether full responsible Government including the departments of law, justice and police should be granted to the provinces at once. The resolution of the present Congress has gone further than a similar resolution passed by the Bombay Congress which reserved law justice and police to the bureaucratic government and set a time limit of six years. The younger politicians in this Congress emphatically announced that the time was ripe for full responsible government in the provinces at once. Time had moved on since the Bombay Congress and many new things had happened since then which they thought justified this demand. They were not bound by the compromise arrived at in Bombay nor by the resolution which the Bombay Congress passed for no compromise or agreement is binding where the true interests of the country are concerned and when the united voice of the people demands what they call their birth right. There was a good deal of talk on the nature and value of this compromise was it a compromise or a compact and which were the parties concerned? The question assumed such an importance that a very distinguished speaker went so far as to forego to proceed with his speech when he thought that the President disallowed his interpretation of the true compromise as stated by none of the speakers. The last issue of the discussion was a statutory time limit of fifteen years for the establishment of full responsible Government in the country. This had been adopted by the Bombay Congress, but Mr. Sastri pointed out in his amendment that such a limit was not only unreasonable but also impracticable. Mr. Sastri's speech when he rose to move an amendment to the resolution was a dignified one. This was a difficult task for he was conscious that the Congress being practically an extremist Congress this year had already made up its mind and a fair hearing was out of the question. In spite of those these psychological difficulties his eloquent earnestness and the argument succeeded at last in commanding the attention which it deserved. But where peoples minds are charged with emotions and especially when an appeal is made to an excited crowd it is not easy to make an impression. Mr. Sastri however has shown considerable courage in facing an audience already biased against him and his loyalty to his party and to his own political conscience found a wonderful expression in the spirited allusion of his admirable speech. He had but feeble support but when the record of today's proceedings is read by an impartial student, when the heart and passion no longer disturb his mind, Mr. Sastri's words of sober wisdom will be sure to tell. Mrs. Besant appeared as a peace maker; she tried her best to unite a divided house and was supported by men like Mr. C. P. Ramaswami Iyer and Mr. Jumnadas Dinorka das, but the storm was too violent and the battle too keen for any successful facilitation. The result of the discussion was a foregone conclusion and when Mr. Sastri's amendments as indicated above were separately put to the vote, very few hands were raised in their favour, and the original resolution was passed with acclamation.

The Congress was then adjourned till 12 tomorrow.

One doubts if the Congress will be able to get through its programme of business in this session.

DELHI, December 29.

It is becoming clear that a further cleavage among prominent Congress men is impending owing to sharp difference of opinion over the resolution on the demand for complete provincial autonomy at once and nomination of Mr. Tilak as a representative of India at the Peace Conference and the postponement "Sine die" of the resolution welcoming the announcement of the visit of Prince of Wales to India. Both Mr. C. P. Ramaswami Iyer and Mr. Bhurgri, General Secretaries to the National Congress have resigned and are not seeking re-election. It appears that the personnel of the Congress deputation will be reviewed by a committee of seven and it is understood that some of the leading Congressmen and women have in consequence of the recent resolution passed or pending before the Congress have declined to join the proposed deputation and a separate representative deputation of a composite and independent character to London next spring is being discussed in influential Congress circles.

Press Comments on Congress President's Speech.

LAHORE, December 28.

Commenting on the Congress Presidential address, the "Tribune" says:—It is a clear, forceful, eloquent and singularly outspoken performance unlike most of the presidential addresses in the past. It is concerned solely with one question, but that one question is comprehensive enough to embrace other questions. It is one long, sustained, manly and impassioned plea for Indian self-government, for in appreciation of that principle of self-determination to India which President Wilson has enunciated and the Allies as well as Central Powers have accepted for the whole world.

The "Punjabi" writes:—The President's speech gives a clear exposition of the fundamental principles and ideals which are engaging the minds of the foremost statesmen of the day. The principles and ideals which he demanded should be applied to India.

Press Comments on Presidential Address.

CALCUTTA, December 28.

The Calcutta papers this morning published leading articles commenting on the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya's speech delivered at the Delhi Congress.

The "Statesman" says: Pandit Malaviya's address at the Delhi Congress is an amazing exhibition of audacity. The Pandit took on himself and the Congress credit for the magnificent contribution which India has made towards the successful termination of the war. After taking exception to the above declaration, the paper says:—The Pandit contemplates a recasting of the Montagu-Chelmsford scheme with a view to producing an arrangement more in accord with the views of the Indian politicians. Mr. Montagu fondly imagined that his proposals would satisfy the demand which he and some irresponsible Ministers stimulated by their indiscreet utterances. When he read the speech of the Pandit he will discover that there never was so grievous a miscalculation. The Home Rule Congress, which ostensibly accepted the proposals, did so with the qualification that as they stood they were "unsatisfactory and disappointing." It is generally agreed even among those who accept the proposals that autonomy by instalments is a sufficiently hazardous experiment which may well be conducted for a prolonged period. Apparently the Pandit and his friends consider that by virtue of discussion devoted to this feature of the Montagu-Chelmsford scheme, the United Provinces and Bombay have already passed through the transition stage though the scheme has not yet been in operation. If the Montagu Bill is delayed much longer the Pandit will probably convince himself that the time has come for full autonomy in the Government of India as well.

The "Patrika," while reserving its comments for a future issue, says:—If the Congress at Delhi was a magnificent success the address delivered by the President, Pandit Madan Mohan Malaviya was worthy of the occasion. It was not mere foam and froth of usual type, but full of sound sense and practical wisdom. Everyone going through it will fully realize this fact and be profoundly impressed with its grandeur.

Commenting on the Congress Presidential address the "Englishman," while acknowledging that the speech is free from violent outburst against the British rule, says:—There is an attempt by the Congressmen to barter on the blood and sacrifices of the men who have never heard of them, and who, if they had, would only treat their demands for power with scorn. This perpetual essay to profit by other people's deeds is exemplified in these words:—"The contribution which we were able to make brought about a happy change in the angle of vision of the English Statesmen." In this case he refers to the people who have, so far as records show, not worked in munition factories, nor served in the armies—not even in the I. D. F.—nor lent money. There is finally the outstanding misrepresentation that a Congress of a few thousand people speaks for the whole of this vast continent. This vein of exaggeration is familiar, but it does its work of splitting the ears of those who go to such assemblies not to hear truth but to be tickled as to their egoism and flattered as to their abilities. Doubtless, it suited its purpose, also it suited the other purpose of again showing that Indian politicians have yet to learn reason, common-sense and accuracy.

The "Bengalee" says:—We desire to congratulate the tone, temper and general drift of the address. Attention will be paid to the presidential utterance as regards the reform proposals. The points of agreement between the Moderates and the Extremists are set forth with considerable emphasis and the President had an object in view in doing so. Evidently he wants to bring the two parties upon the same platform in regard to this vital matter. The Extremist leaders are beginning to realize the untenable position which they assumed at the first publication of the reform scheme. There has indeed been a modification of their standpoint in view of the firm and courageous stand of the Moderate party. But it is necessary that there should be even a still more decisive change in the outlook of the Extremist party.

BOMBAY, December 28.

The "Times of India" characterizes Pandit Madan Mohan Malaviya's preliminary remarks as instructive and interesting and says:—"He will not sink differences by ignoring the Moderate party or by misrepresenting the attitude of the special

Congress." The journal adds:—"The Pandit's tactical advance towards the Moderates can hardly give satisfaction to anyone but himself, if indeed, he can feel satisfied with the deviant course he has pursued."

The "Bombay Chronicle" says:—The address is a full and happy exposition of the attitude of the country at the present crisis of its destiny.

The "Advocate of India" likes the Pandit's eloquent references to victory and to India's share in securing it, although the journal points out that most of the people he was addressing cannot claim an atom of credit for themselves, and characterizes the Pandit's claim, "We have helped to the full extent, etc.," as mere cant. The paper condemns his political views.

And Still they Come!

Another Newspaper At Allahabad.

ALLAHABAD, December 28.

It is announced that a new daily journal in English to be called the "Muslim Herald" will make its appearance in Allahabad from 1st January next. It is being started by the Mahomedan Proprietors of the City Press here and its tone, spirit and policy will be controlled by a syndicate. The announcement says that the paper will be devoted to the cause and interest of the Mahomedan community and will be no party paper pandering to the taste or vanity of any particular set or clique. It will advocate and promote the interest of the community as a whole. The proposed journal claims that it will be the first English daily published in Moslem interests.

A BEST OPPORTUNITY.

REDUCTION SALE.

FOR

THE CELEBRATION OF SUCCESS

of our Glorious Emperor and his allies in
The Great European War.

The following books of our publication
will be sold at reduced priced at the rate of
25 per cent. Less than the original cost

(Postage etc., Extra for all Books)

Mr. G.W.M. Reynold's Novels Big Type Editions.

	RS. A.
1 Mary Price or The Memoirs of a Maid-Servant in 8 Vols.	5 0
2 Bronze Statue or the Virgin's Kiss in 4 Vols.	2 0
3 Loves of the Harem, A Tale of Constantinople, 4 Vols.	3 0
4 Rosa Lambert or Memoirs of a Clergyman's Daughter in 4 Vols.	3 0
5 Margaret or The Discarded Queen in 4 Vols.	3 0
6 Canonbury House in or The (Queen's Prophecy) 3 Vols.	2 4
7 The Mysteries of Old London or The Days of Hogarth, 3 Vols.	2 4
8 Pope Joan or the Female Pontiff in 3 Vols.	1 12
9 Faust—A Romance in 2 Vols.	1 8
10 Mary Stuart or Queen of Scots	1 4
11 Soldier's Wife in 2 Vols.	1 4
12 The Seamstress or The White Slave of England in 2 Vols.	1 0
13 Robert Macaire or The French Bandit in England in 2 Vols.	1 0
14 The Young Fisherman or The Spirit of the Lake. Complete.	0 10
15 Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 Vols.	1 0

The above reduction will be allowed only for orders received from the 15th December 1918 up to 15th February 1919.

Apply to:—

The SUPERIOR WATCH CO.,

536 Post Box 167 (A) Madras. E.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్

బహుమానముల ననేకములను గడించిన

శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి

గ్రంథములు.

అమృతవలి

అత్యద్భుతమైన నవల. నవనవమ లాటాకుచుండును.

కల 1-4-0.

•బుద్ధచరిత్రము

అవతారపును డను నితనచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగ రచింపబడినది. చక్కనికైతి. మంచి అచ్చు. కల 0-8-0.

చిరునామా: ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలియము,

1154 శంకరాచార్య పీఠ, వదరాసు.

విరోధాన్ని దృఢీకరించుము

(రైతుల విజయం)

ఇంగ్లండు

విల్సన్ గారు

ఇంగ్లండు నుండి సన్మానము.

దోషపురము.

లండను, డిసెంబరు 28:— (వెనీడెంటు విల్సన్ గారు) కచ్చితముగా లండను నుండి దోషపురము వాయువు చేరినది, పొంగుతున్నట్లుగా ఉంది. పరాసు ముద్రాపాతము ఇంగ్లీషు భాషనుండి సగము మరలినట్లుగా (వెనీడెంటు విల్సన్ గారు) నాకకు తోచుచున్నది. అచ్చట దోషపురము కావలెనని నాకకు కచ్చితముగా ఎద్దిరించుకొనుచు విల్సన్ గారిని గలసికొని వారికి సహాయముగా వచ్చిరి. సహాయముగా దోషపురము తీరమునకు వాయువు సహాయము సమర్థవంతముగా నుండ వచ్చును. విల్సన్ గారు దోషపురపు చేరినతోడనే వారిగారవారము ఫిరంగులు కాల్పులను. రేవుగట్టులకు వైపులను నిలిచియున్న పోలీసులను, నాకలను నిలిచియున్న సావికబృందమును జనుభ్యులను గావించిరి. రాజుగారి తరపున కావలెనట్లుగా (వెనీడెంటు విల్సన్ గారిని) కలసికొనెను. దోషపురపు చేరుచు విల్సన్ గారికి సన్మాన పత్రము నొసగెను.

చేరింగుట్రాను

విల్సన్ గారు చేరింగుట్రాను స్టేషనునుండి బయటికి వచ్చి నప్పుడు లండను టవరునుండియు, హైడ్ పార్కునుండియు 41 ఫిరంగులు కాల్పులను విల్సన్ గారి మార్గము అతి శోభనీయముగా నలంకరింపబడియుండెను. పెద్దచుండెను లోకే గాక సామాన్యజనులను గూడ విశేషముగా నలంకరించిరి. (వెనీడెంటు విల్సన్ గారు) వచ్చుటకు నాలకుండే జనులమూలము ముఖ్యముగా చేరింగుట్రాను స్టేషనుకు బయటకు, ట్రాఫాల్డర్ స్క్వేరునుండియు, హైడ్ పార్కు దగ్గరను, బకింగ్ హామ రాజచుండెనుగదా గుమిగూడి యుండెను. రాజచుండెనున కెదుట నలంకరింపబడి అతి ప్రశంసగా నుండెను. వరుసగా మార్గము పొడవునకు పతాక స్తంభములపై అనేకములగు యూనియన్ జాకుపతాకములను, అమెరికన్ పతాకములను నెగురుచుండెను. రాజుగారు, రాణిగారు, రాజబంధువులు, లాయకులూ, బాల్కన్, కర్జన్ ప్రభువు, రాబర్ట్ సెన్సెప్రభువు, జనరలు బోధా, సర్ రాబర్ట్ బోధా, జనరలు స్ట్రెబ్బి, ఛాన్సలర్, బోనర్ లా, ఆస్టిన్ ఛేంబర్లెన్, సర్ జార్జ్ బార్నిస్, సర్ ఎల్విన్ గెడ్డిస్, మేయరు, ఎడ్విల్లెన్ సర్ లెమిస్, జనరలు రాబర్ట్ గార్లను ఇతర జనరలులను, ఎడ్విల్లెన్లను హ్యాంబుగారును, విశాసీరు మహారాజుగారును విల్సన్ గారికి సన్మానము నొసగిన బృందమునందుండిరి. లాయకులూ, బాల్కన్, రాబర్ట్ సెన్సెప్రభువుగారితో విల్సన్ గారు ముచ్చటించు అధికారాత్మకముగా నుండెను. గ్రేనేడియర్ గార్డులనుండి విల్సన్ గారు వారు అమెరికన్ జాతీయగీతమును గాడిరి. విల్సన్ ప్రభువులు స్టేషనునుండి రాజుగారి బండిలో బయటికివచ్చినప్పుడు లక్షలలోలది జనులు స్వాగతవాక్యములను వికకంఠ్యముగా బలికిరి. ఇట్టి సన్మానములు ఇదివరకెన్నడును లండనునుండి వినబడియుండలేదు. కాల్పులనుండిన ఫిరంగుల ధ్వనియు విల్సన్ గారికి తోచుకొనుచుండిన విమానముల ధ్వనియు చర్చిగంటల ధ్వనియు తాత్కాలికముగా వినబడక ప్రజల కంతనాదమే వానినన్నిటిని మించినట్లుండెను. (వెనీడెంటు విల్సన్ గారు) అత్యుత్సాహముతో తమటోపిని తీసివేసి చిరునవ్వుతో తలవంచుచు ప్రజల సన్మానమునకు తమ అదరణమును తెలిపిరి. విల్సన్ గారిగూడ వచ్చిన 40 మంది అమెరికన్ వారాపత్రికా విలేజులు మార్గముపొడవునకు తాము చూచిన ఈ సన్మానము అతి ప్రశంసగా నుండెనని చెప్పిరి.

సన్మానము.

విల్సన్ ప్రభువులు మారల్ బరో మండలమున జేరినప్పుడు అచ్చట జరిగిన సన్మానమును అతి ప్రశంసగా నుండెను. అచ్చటనుండి అల్బర్ట్ రాణిగారు, నార్తే రాణియు, బిల్బర్ రాజకుమారుడు, విల్బోర్ రాచగౌరు

రితయు మండలమునుండి కాలినడకతో బయటికి వచ్చిరి. రాజమాత ప్రభువులకు స్థలమొసగుటకు జనసమూహము కొంచెమువరకు తొలగెను. విల్సన్ గారు వచ్చుటతోడనే బండియందు ఒకవైపున మొదటిస్థలమునందు కూర్చుండి యుండిన విల్సన్ గారు యుండుచు నంగి రాజమాత ప్రభువులకు నమస్కరించిరి. రాజమాత ప్రభువులు తమ యూజ్యోగోదను, చేతులతోను తమ స్వాగతములను తెలిపిరి.

అమెరికన్ సన్మానము

విల్సన్ గారు రాజచుండెనును బ్రవేశించినప్పుడు బయట మార్గమున (ప్రజలు అమెరికన్ సన్మానముతో కరతాళభ్యులును గావించిరి. తరువాత కొంచెము సేపటికి విల్సన్ దంపతులు రాజచుండెను పురోభాగమునకు వచ్చిరి. వారి వెంట రాజుగారు, రాణిగారు, మేరీ రాజకుమారియు కానాలు ప్రభువులనువచ్చిరి. విల్సన్ గారు ప్రజల సన్మానమునకు అదరణముచేయుచు తలవంచి తన టోపిని తీసి వైకత్తి అడిచుచు కొంచెముసేపు తలవైచేయుచు లేక నిలుచుండిరి. ప్రజలు అమెరికన్ సన్మానముతో జనుభూములు గావించుచుండిరి. అప్పుడు రాణిగారికి చిన్న యూనియన్ జాకు పతాకమును విల్సన్ గారి కొసగగా వారు దానిని అనేక పర్యాయములు ఎగురవేసి తమయూత్సాహమును బ్రకటించిరి. విల్సన్ గారు దానిని తమ భార్యతోగూడ అమెరికన్ దానిని ప్రజలయూత్సాహమునకు ప్రతిగా ఎగురవేసి ఆనందమును తెలియచ్చెను. విల్సన్ గారు తమకొసగబడిన సన్మానమునకు తమయూనందమును జనసమూహమున కెరిగించుచు కొంచెముపంపించిరి. ఈ యుత్సవము జరుగుచుండగా, యుద్ధసమయమునందునలే విమానములు రాజచుండెనుపై ఎగురుచుండెను.

ఒక సంవత్సర వర్షము.

శనివారమునాడు గ్రేప్టెపుగారి అధ్యక్షతకొండే సర్వజాతిసంగమియమునూర్చి ఒక సంవత్సరము విల్సన్ గారిని దర్శించును. ఆ సంవత్సరమున (వెనీడెంటు ప్రభువును, జనరలు స్ట్రెబ్బి, ప్రాఫెసర్ గిల్బర్ట్ మర్రెగార్లు నుండురు.

విల్సన్ గారి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, డిసెంబరు 28:— (వెనీడెంటు విల్సన్ గారు) దోషపురమున ఒకర్ మేయరుగా నొసగిన సన్మానమునకు ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు నిల్చిరి. "మనమందరమును గలసి అనేకకష్టముల ననుభవించితిమి. కాన మనమందరమును ఆస్యోన్యముగా స్నేహితులవలెను సంబంధులవలెను నూతనవిధమున దలంపవలెను. ఏకాభిముఖ, ఏకభావము, ఏకకార్యమును ప్రజలకు సంయోగము గలిగించియు ఇంకేదియు సంయోగము నొసగబాలదు. ఈ యుద్ధమున సన్నికష్టములు ఎన్నినష్టములు కలిగినను మనమెప్పుడైననానిని జైప్రీతిచ్చుకొనినవో, అది అన్యాయముగు నిరంకుశత్వము నణచి లోకమునకు తేరుము నొసగుటకొకే గాక న్యాయభర్తాసంస్థాసహాయకుల కలసి పనిచేయుటలని యున్న మహాజాతుల సంయోగభావముకొలెము ఈకష్టములను భరింప యోగ్యములని మనము గ్రహించుచుము. ఇచ్చట ఏకాభిప్రాయమునకూర్చి యుద్ధాంతరము జరుగవలసినకాంతికి అత్యుత్తమవిధానముల సేర్పాటుచుండిన వారితో నామనస్సును గూడ చేర్చు నవకాశము గలుగుట నా కధికానందమును గలిగించినది."

లండనులో బెర్లిన్ హాటలుకు బయట విల్సన్ ప్రభువులు ముత్తనము పిక్కుడిల్లి వైపునకు చులెను. అచ్చట అమెరికన్ అధికారమున అమెరికన్లు విల్సన్ గారికి స్వాగతము నొసగిరి. అమెరికన్ సావికా, సైనికోద్యోగులు విల్సన్ ప్రభువులపై పుష్పవర్షమును గురిపించిరి.

సర్వజాతుల సంయోగము

లండను, డిసెంబరు 28:— సామాన్య యుద్ధమంత్రి వర్ణమువారు ప్రతిదినమును రెండుపర్యాయములు ప్రధానమంత్రి అధ్యక్షతకొండే సమావేశమగుచున్నారు. సందీపభలో చర్చించ బడవలసినయున్న విషయములను వారు జాగ్రత్తగా యోచించుచున్నారు. విల్సన్ గారు రాకయును ఏదో యొక సమాధానమునకు వచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. సర్వజాతుల సంయోగవిధానమును గూర్చి పరామర్శా పత్రి

కలు ప్రధానమంత్రినులను యుండుగా నూచించుచున్నది. అందు యుద్ధసంబంధవర్తకముల నిర్ణయపు చేర్పాటును, నిర్బంధపంచాయితీ తీర్మానపు చేర్పాటును ప్రజాజాతులందు ఆస్యోన్యసంబంధముల సేర్పాటులకు సర్వజాతి మహాసభ యును ఇందు గలవని చెప్పబడినది. ఈ సభలోనికి తటస్థులును రావలసిబడుచునని తెలుపబడినది. తృప్తికరముగు విధమున పూచీల నొసగవచ్చు ఏదేమును సర్వజాతి సంయోగ సంఘమున జేర్చుకొనబడవలసియే గాక సర్వజాతిసంయోగ సంఘమున జేరియున్న జేతములతో సమానహక్కులను గలిగి యుండదు. జర్మనులు తమ బుణములను తీర్చివేసిన వెనుకను అన్ని దేశములతో సమానముగా గ్రహింపబడును.

నూతన గౌరవవిరుదము

లండను, డిసెంబరు 28:— అన్నద ఆఫ్ ది రిటర్న్ ఎంపైరు అను గౌరవవిరుదమును సేవలోని వారికిని అన్యంతుల జేయుటకు రాజుగా లోక యేర్పాటు జేసిరి. అందు గౌరవ విరుదముల బడయుటకు యుద్ధమునందు పనిచేసిన సైనికోద్యోగులకును ఇతరులకును హక్కు గలదు.

హిందూ దేశ సేన

లండను, డిసెంబరు 28:— ఈ క్రింద తెల్పినబడిన వారును సేనయందు ప్రత్యేకసేనయగు సేనజేసిరి సర్ దక్షిణ హిందూ గారు ప్రకటించిరి. —కర్నూ ఎ. దబ్బ్యు. వెల్. ఎల్. ఆర్. వాసుక్, లెఫ్టెనెంట్ కర్నూ చాన్. ఇ. వైస్.

టెలిగ్రాఫ్ సాకర్యము

లండను, డిసెంబరు 27:— జనవరి 1 వ తేదినుండి స్వతంత్రముండి విదేశములకు గాని బయటనుండి స్వతంత్రమునకు గాని పంపబడు తంతివార్తలలో క్లుప్తముగు టెలిగ్రాఫ్ విషయములు ఉపయోగింపబడవచ్చు నని పోస్టుమాస్టరు జనరలు ప్రకటించిరి.

కాంతి, పరిశ్రమలు.

లండను, డిసెంబరు 28:— యుద్ధస్థితినుండి కాంతినితికి పరిశ్రమలనుమార్చు సందర్భమునూర్చి చర్చిలుగా యవస్థనించుచు "ఒక నాకను నడపుటకు ఒకయంత్రమును పంపుచు యమున ప్రయారిటి సర్టిఫికేటు (యందుగా వెడలు యోగ్యత) లేనందువలన ఆ నాక నిలబడిపోవలసినచ్చెనని ఇంచితప్రభువు గారుచెప్పిన విషయమున కాధారములేదనియు ఉత్కృష్ట గోనుటకు గాని ఒక నడుపుచుంట్రియును తయారుచేయుటకు గాని ప్రత్యేకముగా సమృద్ధిచేసికొనుట యిప్పుడు అవసరముగాదనియు చెప్పిరి.

మరణములు.

లండను, డిసెంబరు 28:— సర్ ఎఫ్. ఎ. రాబర్ట్ న్స్ గారు, చిత్రలేఖకు డాక్టరు పెరాగిని అనునతడు మరణించిరిని ప్రకటించబడినది.

సమాధి

రమ్యాస్థితి

లండను, డిసెంబరు 27:— రమ్యను వాయువార్త యిట్లు తెలుపుచున్నది. పోలండునందలి టామాషె అను జిల్లానుండు ప్రభుత్వమువారి సేనకు బోల్షెవిక్కులు నిరాయుధులనుగా జేసిరి. దొంగబోవా జిల్లా నుండు బోల్షెవిక్కులను పోలిషు సైనికులకును యుద్ధము జరిగెను.

బోల్షెవిక్కు డిప్లొమారులు

లండను, డిసెంబరు 27:— ఎడ్విర్లాల్ వా రిట్లు ప్రకటించిరి:— కెలిఫోని అను నాక అధికారులకు కెల్వెక్ థనీజరుగారు రెండు బోల్షెవిక్కు డిప్లొమారులను పట్టుకొంటిననియు అందు ఒకటి రీవాలు ప్రాంతమునందున్న దీప స్తంభమును యాట్టించుచుండెననియు తెలిపిరి. ఆ నాకలయందలి సావికోద్యోగులను సావికులను ఖైదీలుగా పట్టుకొనబడిరి.

సెర్వియా

సెర్వియా, మాంటెనీగ్రో

కోపన్ హేగను, డిసెంబరు 28:— మాంటెనీగ్రో రాజ్యాంగ సభ (స్కప్టిన్) వారు మాంటెనీగ్రో సెర్వియాతో గూఢులకు నిశ్చయించిరిని ఆగ్రాం అను స్థలమునుండి వచ్చిన తంతివార్త తెలుపుచున్నది.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

ప్రజల యిబ్బందులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకునకు:

అయ్యా, నెల్లూరు తాలూకా సర్వేపల్లి యను గ్రామమునకు... ఆ గ్రామమునకు చుట్టుపట్ల 7,8 గ్రామములుగలవు.

II

బాపట్ల తాలూకా గ్రామోద్యోగముల సభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకునకు:

అయ్యా, మదరాసు దొరతనమువారు 1894 సం॥ పు మదరాసు ప్రావిన్సులలో ఎట్టేట్ల గ్రామములకు ఆర్డర్. 1895 సం॥ మదరాసు మంత్రివర్గము గ్రామోద్యోగముల ఆర్డరును సవరింపదలంచి భాద్రపదమునాటి జిల్లాగజటీలలో నెట్ల జనసామాన్యమునకు నిమిత్తము ప్రకటించి యుండిరి.

III

హరికథా పోటీ పరిక్షలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకునకు:

అయ్యా, కృష్ణా జిల్లా నంది గ్రామముందు రాబోవు ఫిబ్రవరి నెలలో జరుగబోవు పోటీ పరిక్షలకు దరఖాస్తువారు తీక్రింది యంతములను బాగుగ గమనింపవలయును.

- 1. గ్రంథము నెంతమాత్రము వదలరాదను మార్కులు 15, 2. కథచెప్పవలయు వ్యాకరణము క్రమము మార్కులు 15, 3. గ్రంథములోని కీర్తనములను ఆయా భాగములలో బాడి ఆయా తాళములను సరిగా చేయుట మార్కులు 20, 4. ఆయా తాళమున కనుగుణముగ స్వరము చేయుట మార్కులు 15, 5. రెండవవలెను తెక్కున లేకుండ ప్రతికృతికి స్వరము చేయుట మార్కులు 15, 6. స్వరము చేయులేవారు కల్పము చేయవచ్చును మార్కులు 10, 7. కృతిని సాడిగాని, పద్యమును జదివిగాని వెంటనే వాని యర్థమును తెప్పట మార్కులు 10, 8. పదార్థమును సరసాభినయముచే నూచించుట మార్కులు 15, 9. కథను రక్షింపజేయుట మార్కులు 15, 10. 4 1/2 గంటల కాలములో కథను పూర్తిచేయుట మార్కులు 10.

హరికథా పోటీ పరిక్షా తుర్ల పాటి-నుందర రావు. సంఘము-నంది గ్రామ. ప్రెసిడెంటు.

IV

కృష్ణామండల గ్రామోద్యోగుల సభ

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకునకు:

అయ్యా, గుడివాడ తాలూకా గ్రామోద్యోగుల సంఘమువారు బెజవాడ పురమున సంకాంతి గ్రామ వైసభను ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నించుట జరుగుచున్నది.

కానూరి వేంకటరామయ్య.

వడ్లమన్నాడు గ్రామమునకు.

V

కమ్మవారి సీసమాలిక.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంపాదకునకు:

అయ్యా, 28-12-18 తేదీ ఆంధ్రదేశ పత్రికలో ముప్పది యెడ్రు కమ్మవారి సీసమాలికలో తొమ్మిది చరణములు వ్యాపి కొడుకచేయముల తెలిపినట్లయిన వ్యాపియని గు. నాగయ్య పోదరిగాను వ్యాపిని వారు. నావద్ద పూర్తిగా లేక యున్నంత వరకు వ్యాపిని వారు. దయ చేసి తమ పత్రికలో కార్యమునందు ప్రకటించి పూర్తిచేయ.

అద్దాడ వీరపనేలపవయ్య.

28-3 తేదీ, సోమవారమున సకలసద్గుణ సంపన్నులును, వీరికాపుర సంస్థానపు నివాసు మొక్కపాటి నుబ్బినా యుండునారి యకాలమరణమునకు శోకించుటకై, పితాపురము దేవప్రాణి తపాస్వీధారు టి. వైద్యనాథ అయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద, పురవాసులసభ జరుపబడెను.

హిందూ బాలికాపాఠశాల.

20-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 2-30 గంటల ముందు ఏలూరు పవనరేఖి మునిసిపల్ హిందూ బాలికా పాఠశాల సాంకేతిక కోశ్చరము విస్తృతము చేసి, గుడిపల్లి యెట్టేట్ల జమిందారు మోతే గంగరాజుగారి ఆధిపత్యముక్రింద ఏలూరు పురమందినమున ఒక సభ జరిగెను.

గుంటూరు జిల్లా పేరాలలోని ఆర్యబాలసమాజము వారికి వ్యాపియను వ్యాపి:—గుంటూరు జిల్లా బాపట్ల తాలూకా చీరాల గ్రామమునకు పేరు వ్యాపి వ్యాపిని ప్రజల ననేకయును మలసాల చేయుటయు ప్రబలించు ఇండ్లను వదిలి పేరాల గ్రామమునకు వీరి సురక్షితముగా తిరుగ స్వస్థానమునకు చేరుటయు ఈవరకు పత్రికాముఖమున వినియేయుచున్నది.

పేర చీరాలలోను ఇతర గ్రామములనుండి యిక్కడికి వచ్చిచేరిన వారిలో కొందరికి తరచుటయు ఆయా కోశులను వెంటనే వారివారి గ్రామములకు పంపివేయును తటస్థించినది.

ఒక విలేజుకు డిల్లూ గ్రామము నున్నాడు:— వికాఖ కట్టణము జిల్లా ఆనకాపల్లి గ్రామములో స్వర్ణరత్నముల వారికి దగు జ్ఞానము గీర్వాణాంధ్రాగ్రములంద గలగడతేను దలంచి మురిగి మహాధీశులకు శోటిలింగస్వామి "కాశీయక్తి కృష్ణరూపమున బహుళవిదియ గురువారము కోజుర 19 తేదీని "మహాలింగస్వామి భర్యచాతశాల." యను పేరతోపాఠశాల స్థాపించి, ఇందు కాశీభట్ట కృష్ణరామకృష్ణ గారు పాఠ్యాదులుగ నుండిరి.

సిద్ధాద్రి సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీలగునెడల వేటువేటు భాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యీయబడును. కాబట్టి యువ శ్రేణిక మహాశయులు యథా ప్రకారము తమ వ్యాసములను దీసెంబరు నెలలోపల పంపివై శేర్కొనబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన మునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక, మంచిమారు

దశ్చ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8 10-కి రు. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చచ్చుముడిగాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్లములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టుచున్నది. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికారుట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి. కాంచెముగా లేది శరీరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల విర్పడును.

చికిత్స :—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము :—1. మందు లోచర్లములోనికి పోవు యును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగుల తిరిగి పుట్టుకుండ జేయవలయును.

అమ్మతాంబసండిపో - బొంబాయి - మద్రాసు

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(984) ఈ ఆత్మ్యా గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ ద్యస్తీ, వాస్టామకము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర కాత్మ్యము, భూమి వైద్యము, యాత్రియము, అమెరికావారి చీట్ల పేజీ మూడు, విచిత్రవిచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనవ్యుని మాయలుచేసి, ముమిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీక్షణముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తిలకాయచేసి మాటలాడుచుట, భూమిపై గజముయెత్తున గాలిలో మనవ్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మవ్యక్తముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారింటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివెల 4 రూ॥లు పి ఆర్ జవాగ్గర్, బాయుడి, బంగ్లా. (గుంటూరుజిల్లా)

కుంకుమపువ్వు :—ఈ మొక్క నూర్పునిమాక్కులకు మంతువుపువ్వు వెల తగ్గించబడినది. కావలసినవారు వెంటనే తమ ఆద్యములకు రిజిస్టరు చేయించుకొని నూతన సంరక్షక క్యాలెండరు పోకవానిని పొందు తుదితము. (1897) ఎస్. వారాహణ అండుకో, 21 హాన్స్ మిషన్, ఫోర్ట్, బొంబాయి

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న “ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామ్రోజిషన్”ను యుపయోగింపవలయును. దానిని నివయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అవమునున్న గొల్బములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్రోజిషన్ యుపయోగి చినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలజాను గురించియు అసలు యేజుట్లకే వ్రాయవలయును

శ్రీ గోల్కొనూరుగల రమ్మ 1-కి రు 26-0-0

ది రెలయన్న ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 55కి రు

389

మదరాసు

(ఈ కామ్రోజిషన్ గోల్కొనూరు ఈ చిత్రక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

క్రొత్త ఆర్థికయుద్ధము

ఇప్పుడు ప్రపంచయుద్ధము సుఖకరముగ నంత మొందినందువలన మీ మాతృదేశము యొక్క పారిశ్రామిక ముక్తికై పోరాడవలయునని ఇందు మూలముగా మీ ముప్పు హెచ్చరించుచున్నాము. భారతమాత తమ పుత్రులందరు స్వదేశి పరిశ్రమలను ప్రోత్సహింప వలెనని తలచుచున్నది. సంక్రాంతి పుణ్యకాల మే తెంచుచున్నది. జ్ఞాపకము తెచ్చుకొని మా కంపెనీలో సభ్యత్వమునకై మీ పేళ్లను రిజిస్టరు చేయించుకొనుడు. పేరు 1-కి 25 రూపాయలు మాత్రమే. ప్రవేశ రుసుము 4 అణాలు. ధరఖాస్తు పత్రములు వగైరాలు దరఖాస్తు మీద కంకబడును. 962

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్, బ్రాంచి: మధుర. కంజీవరం.

మోహిని తైలము :— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0

అమ్మతాంబసండిపో, 6, తంబుశెట్టిపేడి, మద్రాసు.

1. రైతులయిన గోపాలకృష్ణ గోకలగారి చ. 3-0-0

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0.1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కా ర్యాలయము,

పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

301 పాత్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తవృత్తి వరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునకు లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించి బడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగాపూ, మలయద్వీప, గోవా, ఫిజి, బెలిజ్, కుబ్బాఫ్రీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ సీసా వర్షమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము “ఒకేయొక లోకామయవార” కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యింట నున్నయెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర చెట్టుకొనుట తప్పిపోవును. శీతము, శీతవాతము, అక్షిర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజము శోషి, బలహీనత, అశారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న చిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, బాముపు, మరియు ననేక రోగములను, ఈ సిద్ధాంతవృత్తి శేవనచే వాక్యవృత్తిగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో సజీవవిధము లగునట్టియు సుపయోగకరములగు కస్తూరిక మాతికలనుండియు యోగ్యములను తయారు చేయవలయును.

కొత్తవైన యావ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసాను దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 250 మాత్రలన్న సీసా 4 అణలు మాత్రమే.

6 సీసాల లోకసారి తెప్పించుకొని పాల ఖర్చుతోడే రూ 1-8-0.
2. సీసా లోకసారి కొనిన 2-14-0.
3. సీసా లోకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్త రోగములకు మార్గ అయ్యున్నది. సీసా వర్షములు దొరకును.

కల్యాణము :— శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

